

Region Uppsala

För en *bättre* morgondag

*Modernisera Region Uppsala
för att fler ska vård i tid*

Regionplan och budget 2026-2028

Innehåll

.....	1
Borgerlig allians: Det behövs en ny politisk riktning för att modernisera Region Uppsala	2
Modernisera Region Uppsala för att fler ska vård och en kollektivtrafik som går att lita på.....	3
Regionplan och budget 2026–2028	4
Utgångsläge.....	4
Prioriterade områden.....	4
Region Uppsalas styrmodell	7
Region Uppsalas strategiska mål.....	7
Mål, uppdrag, styrtal och uppföljning.....	7
Intern kontroll	7
Planeringsförutsättningar	8
Demografiska förutsättningar.....	8
Vårdkonsumtion	8
Hälsoutveckling	9
Produktion – hälso- och sjukvård	11
Högspecialiserad vård	12
Strukturjusterad nettokostnad hälso- och sjukvård	13
Ekonomiska förutsättningar	13
Intäkter.....	13
Kostnader	14
Ekonomiska förutsättningar hälso-och sjukvård.....	15
Budgeterade anslagsramar 2026 nämnder och styrelser	16
Strategiska mål för Region Uppsala	19
Attraktiv arbetsplats	19
Inriktning	19
Uppdrag till styrelser och nämnder för 2026	20
Styrtal	21
Hög tillgänglighet.....	22
Uppdrag under 2026 till:.....	24
Styrtal	25
God kvalitet med ekonomi i balans.....	25
Uppdrag under 2026 till:.....	28
Styrtal	29
Hållbar och konkurrenskraftig utveckling	30
Uppdrag under 2026 till:.....	34
Styrtal	35
Region Uppsalas organisation	36
Samverkansorganisationen	37
Budget 2026 och plan 2027–2028	38
Beslut.....	38

Borgerlig allians: Det behövs en ny politisk riktning för att modernisera Region Uppsala

Vi förenas i viljan att göra Region Uppsala till Sveriges mest attraktiva och fria län. Med patientens behov i centrum och personalens kompetens som ledstjärna tar vi ansvar för vårdens kvalitet, kollektivtrafikens tillgänglighet och regionens långsiktiga ekonomi.

Region Uppsalas riktning och reformkraft har gått förlorad sedan Centerpartiet den 14 februari 2024 valde att lämna alliansen för att ingå i ett vänsterstyre. Länets invånare möts nu av växande underskott, ökande vårdköer och en alltmer pressad arbetsmiljö för medarbetarna.

Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas övertygelse och ambitioner består. I en tid av växande utmaningar krävs ett tydligt och handlingskraftigt ledarskap som kan lösa problemen i grunden. Vi vill se konkreta politiska reformer för att utveckla hälso- och sjukvården samtidigt som kostnaderna minskas. Vi vill, bland annat:

- Frigöra kapacitet för avancerad vård vid Akademiska sjukhuset för att kapa vårdköerna, öka intäkterna och förbättra tillgängligheten.
- Införa kategoristyrning för strategiska inköp och upphandlingar, med en potential att spara drygt 1 miljard kronor över tre år.
- Bygga ut hemsjukvården för att minska återläggningar på sjukhus.
- Sänka kostnader inom primärvården genom att omdefiniera uppdraget för Akademiska sjukhusets laboratorieverksamhet och upphandla de delar som nyttjas av primärvården.

God kvalitet och kostnadseffektivitet går hand i hand. Ett gott ledarskap, verksamhetsutveckling och systematiskt förbättringsarbete är avgörande för att uppnå detta. Det är helt nödvändigt att Region Uppsala behåller fokus på en långsiktigt hållbar ekonomi. Vi vill stärka valfriheten och göra det enklare för patienter att jämföra olika vårdgivare. Vården måste fortsätta flyttas närmare människorna och vi strävar efter att primärvården ska erhålla 25 procent av vårdens budget. Samtidigt behöver arbetsmiljön förbättras för att möjliggöra fler vårdplatser och för att regionen ska kunna behålla och rekrytera nödvändig personal.

För Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna är ambitionen inte slut. Vi fortsätter uthålligt och beslutsamt vår strävan mot ett attraktivt och friare län.

För Borgerlig allians

Emilie Orring
gruppledare för Moderaterna

Björn-Owe Björk
gruppledare för Kristdemokraterna

Malin Sjöberg Högrell
gruppledare för Liberalerna

Från vänster: Malin Sjöberg Högrell, Emilie Orring, Björn-Owe Björk

Modernisera Region Uppsala för att fler ska vård och en kollektivtrafik som går att lita på

När vi lägger budgeten för 2026 gör vi det i en fortsatt osäker omvärld. Men också med en stark tro på framtiden för Uppsala län. Det är fullt möjligt att ge människor vård i tid, pendling som fungerar och ett samhälle där tryggheten stärks – men det kräver politiskt ledarskap, ansvar och prioriteringar.

Åren 2020, 2021 och 2022 har Region Uppsala lyckats nå ekonomiska överskott. Det kunde ske genom god kontroll på verksamhet och ekonomi samt en ansvarstagande politisk ledning som prioriterat långsiktigt hållbar ekonomi före kortsiktighet. Vi lyckades då bygga upp en buffert i resultatutjämningsreserven på 1 221 miljoner kronor. Dessa reserver har varit helt nödvändiga för att inte behöva göra kraftiga och ogenomtänkta ambitionssänkningar i verksamheten. För hantera inflationen 2024 fanns fortfarande en halv miljard kvar.

Tyvärr lämnar vänsterstyrets hantering av ekonomin mycket att önska och Region Uppsala och det utgångsläge man hade har slarvats bort. I stället för att ta ansvar valde man att inte prioritera ekonomin och sålde av tillgångar för att täcka underskottet. De har valt att spara på medarbetarna i stället för att kapa onödig administration. År 2024, vänsterstyrets första år, blev ett år av sjunkande soliditet, växande vårdköer och med ett stort underliggande underskott. Samtidigt som det saknas en genomtänkt plan för hur utvecklingen ska vändas.

Detta innebär en ytterligare osäkerhet när Moderaterna lägger sitt budgetförslag för 2026. Om inte styret får ordning på ekonomin

under 2025 kommer det att sätta tydliga spår även under 2026.

Moderaterna visar i vår budget att vi är beredda på att ta ansvar efter de år där vänster-sidan har mysslackts. Vi visar att vi har en annan vision för Uppsala län. Ett län där vi har en sjukvård i världsklass men med utmaningar som inte går att ignorera.

Region Uppsala behöver spara fem procent av omsättningen vilket är möjligt med bättre eller bibehållen kvalitet i verksamheterna. För det krävs hederliga och ansvarstagande politiker som pekar ut riktningen för viktiga reformer i stället för att detaljstyra professionen.

Moderaterna sätter patienten främst och vill att fler ska få vård i tid. Fler barn ska växa upp med framtidstro, inte psykisk ohälsa. Och vi vill att fler ska kunna lita på kollektivtrafiken för att tryggt och enkelt ta sig till jobb skola och fritid.

Emilie Orring, regionråd

Cecilia Linder, regionråd

Fotograf: Axel Adolfsson

Regionplan och budget 2026–2028

Utgångsläge

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige och läget i omvärlden är osäker. Tack vare en ansvarsfull ekonomisk politik och Riksbankens höjda räntor har inflationsökningen dämpats och förväntas avta framöver för att gå mot Riksbankens mål om två procent. Men prognosen är väldigt osäker på grund av världsläget. Sammantaget ger en återhämtning i ekonomin att skatteunderlaget ökar till mer normala nivåer. Region Uppsala står fortsatt inför utmaningar under planperioden. Ekonomin är i ett läge där det krävs ett stort arbete under 2025 för att komma i ekonomisk balans inför 2026. Dessvärre ser vi nu hur styrets politik för regionen ytterligare steg i fel riktning.

Regionen behöver säkra kompetensförsörjningen, minska sjukfrånvaron och andelen hysjsjuksköterskor. En vårdskuld med långa väntetider som följd samt ökad konkurrens inom riks- och regionsjukvården behöver hanteras och avgörande för utmaningarna är att kontinuerligt arbeta för en ekonomi i balans och samtidigt utföra produktionsuppdraget på kort och lång sikt.

Befolkningen i länet beräknas öka med 3,6 procent under åren 2024–2028 till cirka 423 000 personer. Den demografiska utvecklingen ställer krav på omställningen av hälso- och sjukvården.

De geografiska skillnaderna inom länet innebär att vårdens tillgänglighet och organisering måste ta hänsyn till landsbygdernas villkor. I takt med att befolkningen växer och vårdbehoven förändras måste resurser och investeringar även riktas till länets mindre orter och landsbygdsområden för att uppnå jämlik vård i hela regionen.

För att möta de stora utmaningarna inom hälso- och sjukvården genomförs en stor satsning på kortare väntetider och högre tillgänglighet. Genom genomtänkta och långsiktiga reformer kan Region Uppsala fortsätta utveckla hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken, samtidigt som skattemedel värnas.

Region Uppsalas organisation behöver moderniseras. Många steg har tagits men flera viktiga steg återstår för ökad helhetssyn och mindre onödig administration. Därför behöver styrningen av hälso- och sjukvården förändras, professionen behöver få bättre möjligheter att utveckla vården och politiken behöver visa ledarskap genom effektiva arbetsätt och tydlig viljeinriktning. Region Uppsalas kärnuppdrag är att ge människor vård i tid av högkvalitet samt att erbjuda välfungerande kollektiva resor för människor som pendlar till jobb, skola och utbildning. Som ansvariga för ett universitetssjukhus måste vi också ta ansvar för forskning och utbildning av högkvalitet. Samhällskontraktet bygger också på att vi lyckas utföra vårt uppdrag i kris, krig eller andra påfrestningar. Vårt län är en attraktiv plats att leva och bo i. Vår organisation har ett ansvar för att bibehålla och stärka den utvecklingen långsiktigt. Samverkan med andra aktörer är därför både viktigt och avgörande.

Prioriterade områden

Vård till människor när det behövs – nej till administration när den inte behövs

Moderaternas budget för 2026 prioriterar hälso- och sjukvård framför byråkrati och administration. Vi lägger 80 miljoner kronor mer än vänsterstyret på hälso- och sjukvården. Det blir möjligt genom de viktiga steg vi tar

mot en modern organisation, bland annat genom en vår satsning på strategisk upphandling och genom att flytta ut vård och avlasta Akademiska sjukhuset.

För att skapa bättre förutsättningar att styra sjukvården övergår nuvarande sjukhusstyrelse och vårdstyrelse till en hälso- och sjukvårdsnämnd.

Vi vill ge Akademiska sjukhuset bättre förutsättningar att fokusera på den specialiserade vården. Därför flyttas 10 % av öppenvården från sjukhuset för att i stället upphandlas av andra aktörer. Något som vi tror kan generera besparingar på upp mot 30 %.

Allt fler får vänta alldeles för länge på vård i Uppsala län. I april 2025 fick endast 50 % sin operation på Akademiska sjukhuset inom vårdgarantins 90 dagar. Att patienterna ska få vård i tid är en prioriterad fråga i Moderaternas budget. Totalt lägger vi 214 miljoner kronor på att upphandla vård för att kunna korta köerna. För oss spelar det större roll att patienterna får vård och mindre roll vem som utför den.

Vi bygger ut den nära vården genom fler vårdcentrum med närakut, närvårdsplatser och mobila team i Enköping, Uppsala, Tierp, Älvkarleby och Östhammar. I Moderaternas budget går 22,7 procent av sjukvårdsbudgeten till primärvården, jämfört med vänsterstyrets 21,7 procent. Ett viktigt steg i riktning mot målet om 25 % år 2030.

Vi vill bland annat:

- Etablera nya närakuter och vårdcentrum med mobila team
- Stärkt listningstak och fast läkarkontakt i primärvården
- Se över hur sjukvården styrs och finansieras. Flytta vård från Akademiska till andra vårdgivare för kortare väntetider
- Upphandla behandling för barn med NPF- diagnoser och tydliggör samordningen mellan exempelvis BUP och elevhälsan. Ett arbete som måste

göras av vården, inte av familj och anhöriga.

- Fokusera på kvälls- och helgmottagningar samt digital om- och avbokning

Styret gör det dyrare att pendla – Vi vill göra det dyrare att fuska

I stället för att, som vänsterstyret, straffa pendlarna genom att höja biljettpriserna vill vi straffa fuskarna genom att höja kontrollavgiften till 1 850 kr. En åtgärd som genererar intäkter utan att hämma resande för de som sköter sig. Vi tror även att högre kontrollavgifter gör att fler köper giltig biljett.

Vidare tror vi att kollektivtrafiken kan stärkas genom att i högre utsträckning stå på egna ben. Därför vill vi se över riktlinjerna för reklam i syfte att öka intäkterna. Vi slår vakt om en tillgänglig kollektivtrafik - med satsningar på bättre trafikleverans, bättre framkomlighet och långsiktig utveckling av infrastrukturen för att främja tillväxt och för att skapa ett levande län.

Vi vill bland annat:

- Höjd kontrollavgift och tydligare riktlinjer för kontrollavgift – färre plan-kare, fler betalande resenärer
- Bibehålla biljettpriser
- Samlat "hela resan"-perspektiv – enklare byten och kombinationsresor
- Avgiftsfri kollektivtrafik för barn upp till 7 år
- Prioritera framkomligheten i Uppsala till följd av omlagda körvägar vid bygge av fyrspår och spärväg

Ordning och reda i ekonomin – stopp för vänsterstyrets oförmåga att prioritera

Under vänsterstyrets första år vid makten har vi sett hur ekonomin skenat, soliditeten sjunker samtidigt som vårdköerna växer och kollektivtrafiken går med historiska underskott.

Det är hög tid att vända denna utveckling. I Moderaternas budget ger vi kärnverksamheterna förutsättningar genom långsiktiga och

genomtänkta effektiviseringar. Vi frigör resurser genom satsningar på strategisk upphandling, genom att flytta ut mer vård från sjukhusen, se över laboratorieverksamheten och bygga ut hemsjukvården. Vi städar trappan uppifrån och minskar den politiska organisationen genom att avveckla och slå ihop nämnder. Vi lägger ner ineffektiva samrådsorgan och minskar onödig administration.

Vi vill bland annat:

- Fortsätt arbetet med en ny upphandlings- och inköpsorganisation som förbättrar kvaliteten och sänker kostnaderna
- Genomför ett pilotprojekt för att pröva utfallsbaserade ersättningar för hälso- och sjukvården
- Implementera en ny fastighetsinvesteringsprocess
- Avlasta Akademiska sjukhuset genom att flytta operationer och ingrepp till andra vårdgivare
- Se över laboratoriekapaciteten vid Akademiska sjukhuset och Enköpings lasarett
- Nya modeller för vård i hemmet ska implementeras
- Öka intäkterna till kollektivtrafiken genom mer reklam

Trygghet i hela länet

Den som inte är trygg är inte heller fri. I vår budget stärker vi kampen mot välfärdsbrott. Oavsett om det är en privat vårdcentral eller

Akademiska sjukhuset ska oseriösa aktörer och kriminella hållas borta från sjukvården. Den 1 april började en ny kamerlag gälla som tillåter ökad kamerabevakning. Vi vill genomföra en kameraoffensiv för att bidra till ökad trygghet och brottsbekämpning. Behovet av mer effektiva rutiner för bakgrundskontroller är stort. Bland annat måste regionen hitta en lämplig modell för kontroller av befintliga anställda.

I vänsterstyrets budget kommer allvarliga signaler om att arbetet mot våld i nära relation inte längre är prioriterat. Region Uppsalas nollvision nämns inte längre ens med ett ord. Vi moderater står upp för våldsutsatta och vill se krafttag för att nå nollvisionen mot våld i nära relation.

Vi vill bland annat:

- Region Uppsala ska genomföra en kameraoffensiv
- Skapa effektiva rutiner för bakgrundskontroller. Kontroller av befintliga anställda kan inte uteslutas utan det är något Region Uppsala måste hitta en lämplig och rimlig modell för.
- Krafttag mot våld i nära relation genom åtgärder för att nå nollvisionen
- Samverkansavtal med polisen i alla kommuner
- Implementera Socialstyrelsens lärdomar från dödsfallsutredningar

Region Uppsalas styrmodell

Region Uppsalas styrmodell består av visionen ”Ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft” och fyra strategiska mål. Under respektive strategiskt mål formuleras styrtal och uppdrag.

Region Uppsalas strategiska mål

De strategiska målen är långsiktiga och av stor vikt för Region Uppsalas arbete.

- Attraktiv arbetsplats.
- Hög tillgänglighet.
- God kvalitet med ekonomi i balans.
- Hållbar och konkurrenskraftig utveckling.

Regionplan och budgets kapitelindelning följer strukturen för de strategiska målen i styrmodellen.

Mål, uppdrag, styrtal och uppföljning

Region Uppsala ska vara en enhetlig och modern organisation med stark ledning och styrning. Det innebär bland annat en god genomslagskraft för politiska beslut samt att verksamheterna har tillgång till relevant stöd för att utföra sina uppdrag.

Regionfullmäktige antar Regionplan och budget med vision, strategiska mål, styrtal samt de uppdrag till styrelser och nämnder som

ska genomföras under 2026. Nämndernas viktigaste uppdrag är att förverkliga regionfullmäktiges fastställda mål och att vidta åtgärder för att nå målsättningarna. Målen är långsiktiga men varje år sätts nya målvärden för styrtalen. Uppdragen anger vad verksamheterna ska arbeta med under året för att Region Uppsala ska närma sig de strategiska målen.

Nämnderna ska löpande följa upp och utvärdera sina respektive verksamheter. Regionstyrelsen har uppsiktsplikt över nämnder och styrelser och ska följa upp de

åtaganden som regionfullmäktige beslutat.

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig förutsättning för att säkerställa styrningen. Det är regionfullmäktige som beslutar om regelverket. Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. Varje nämnd och styrelse antar en årlig plan och har ansvar för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden.

Den interna kontrollen omfattar Region Uppsalas alla verksamheter. Varje år genomförs en riskanalys som ska identifiera och prioritera de risker som kan leda till att verksamhetens mål och uppdrag inte uppfylls. Resultatet av analysen ligger sedan till grund för arbetet med att ta fram internkontrollplanen.

Planeringsförutsättningar

Här beskrivs planeringsförutsättningarna för planperioden vad gäller demografi, hälsoutveckling och hälsorelaterade levnadsvanor, samt produktion och ekonomi.

Demografiska förutsättningar

Demografin speglar befolkningens storlek, hur den är fördelad och sammansatt. Demografi används, till exempel vid produktionsplanering av vård, utveckling av kollektivtrafik och samhällsplanering.

Tabell: Folkmängd och befolkningsutveckling, Uppsala län, år 2024–2028.

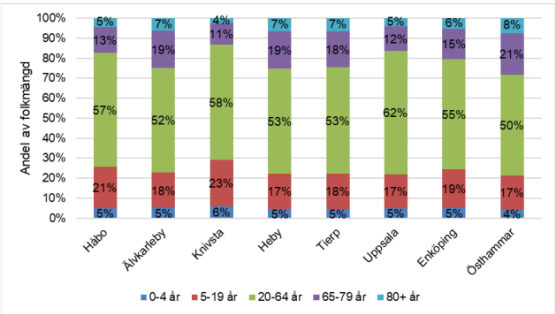
Uppsala län	År 2024	År 2028	
Åldersklass	Antal	Antal	Förändring
0–4 år	20 267	20 089	0,9%
5–19 år	71 699	72 703	1,4%
20–64 år	237 400	246 972	4,0%
65–79 år	55 867	55 279	-1,1%
80+ år	22 465	27 743	23,5%
Summa	407 698	422 786	3,7%

Källa: Folkmängd per månad efter region, SCB; Befolkningsframskrivning efter region, SCB.

Vid slutet av 2028 beräknas folkmängden i Uppsala län uppgå till nära 422 800 personer, vilket är en beräknad ökning med 3,7 procent under åren 2024–2028. Åldersgruppen 80+ år är den grupp som beräknas öka mest, om 23,5 procent. Samtidigt beräknas åldersgrupperna 0–4 år minska med 0,9 procent och 65–79 år med 1,1 procent, under samma period.

Nedan presenteras befolkningsstrukturen för länets kommuner.

Diagram: Befolkningsstruktur Uppsala län 2024.

Källa: Folkmängd per månad, november 2024, SCB.

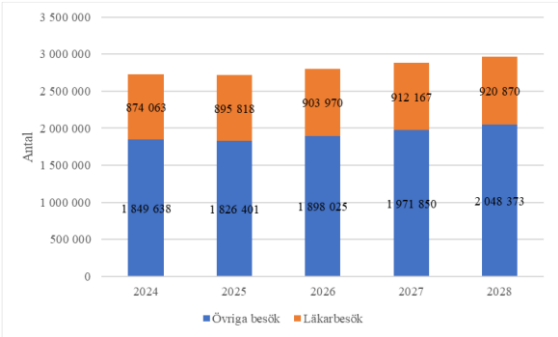
Knivsta kommun har högst andel unga i åldersgrupperna 0–4 samt 5–19 år. I Uppsala kommun är andelen i arbetsför ålder (20–64 år) relativt hög. I Östhammars kommun är i stället andelen äldre, 65–79 år och 80+ år, relativt hög. I Uppsala, Knivsta och Håbo kommun är andelen i åldersgrupperna 65–79 år samt 80+ år relativt låg. Folkmängden i länets kommuner beräknas öka andelsmässigt mest i Enköpings kommun (4,4 %), följt av Uppsala kommun (4,1 %) och Håbo kommun (4,1 %) mellan år 2024 och 2028. Åldersgruppen 80+ beräknas öka andelsmässigt mest i Knivsta kommun (39,0 %) följt av Håbo kommun (33,6 %).

Vårdkonsumtion

Det är av vikt att hälso- och sjukvården kan möta det framtida behovet av vård. Befolkningen i Uppsala län beräknas öka mellan år 2024 och 2028, och åldersgruppen 80+ beräknas öka med hela 23,5 procent. Befolkningsutvecklingen ställer ökade krav på flera av Region Uppsalas verksamheter. Eftersom de äldre som grupp konsumerar mycket av hälso- och sjukvårdens resurser kommer det få en stor påverkan på hela hälso- och sjukvårdssystemet.

Nedan presenteras ett antal vårdkonsumtionsprognoser. Grunden i prognosmodellen är en framskrivning av historiska trender i vårdkonsumtion per capita, efter åldersgrupper och kön. Trenden multipliceras därefter med befolkningsprognosen. Prognosen utgår från faktisk vårdkonsumtion för länets invånare (C-länsvård) som är producerad i länet. Utvecklingen under de senaste åren visar bland annat på en stegvis minskad konsumtion av somatisk slutenvård, en ökad konsumtion av dagsjukvård samt en marginellt ökad konsumtion av primärvård. Samma trend kan ses fram till år 2028. Nedan presenteras vårdkonsumtionsprognoserna för primärvård, specialiserad somatisk vård och specialiserad psykiatrisk vård.

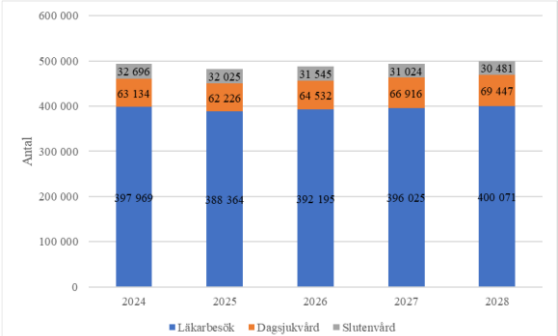
Diagram: Vårdkonsumtionsprognos primärvård, år 2024–2028, Uppsala län.

Källa: Verksamhetsdata, Region Uppsala; Befolkningsframskrivning efter region, SCB.

Inom primärvården beräknas läkarbesöken öka med 5,4 procent mellan år 2024 och 2028, samtidigt som de övriga besöken (besök som inte är läkarbesök) inom primärvården beräknas öka med 10,7 procent.

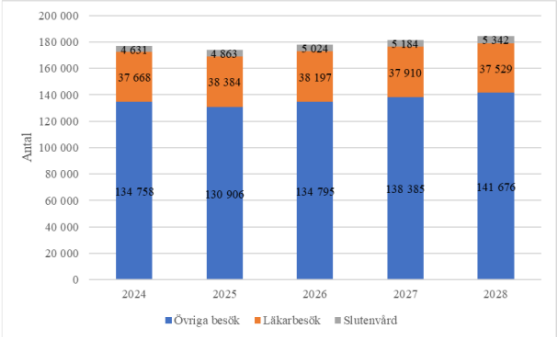
Diagram: Vårdkonsumtionsprognos specialiserad somatisk vård, år 2024–2028, Uppsala län.

Källa: Verksamhetsdata, Region Uppsala; Befolkningsframskrivning efter region, SCB.

Inom den specialiserade somatiska vården beräknas läkarbesöken öka med 0,5 procent, dagsjukvården med 10 procent, och slutenvården beräknas minska med 6,8 procent.

Diagram: Vårdkonsumtionsprognos specialiserad psykiatrisk vård, år 2024–2028, Uppsala län.

Källa: Verksamhetsdata, Region Uppsala; Befolkningsframskrivning efter region, SCB.

Inom den specialiserade psykiatriska vården beräknas de övriga besöken öka med 5,1 procent, läkarbesöken minska med 0,4 procent och slutenvården öka med 15,4 procent mellan år 2024 och 2028.

Två kompletterande modeller för den specialiserade somatiska slutenvården har arbetats fram inom Region Uppsala. Den första är en fiktiv produktionsmodell som tar hänsyn till väntande vårdtillfällen som inte utförts inom vårdgarantins gränser. Modellen beräknar att antalet slutenvårdstillfällen i stället minskar med 2,7 procent mellan år 2024 och 2028. Modellen förutsätter att samtliga vårdtillfällen under år 2021–2024 hade utförts inom vårdgarantins gränser.

Den andra modellen beräknas den framtida resursåtgången för somatisk slutenvård. Om resursåtgången per vårdtillfälle, i fasta priser, utvecklas i samma takt som år 2015–2023 innebär det att varje vårdtillfälle, i genomsnitt, kräver 9,1 procent mer i ekonomiska resurser år 2028, jämfört med år 2024. De två effekterna (färre slutenvårdstillfällen och en ökad resursåtgång per vårdtillfälle) innebär en total ökning i resursåtgång (+1,7 procent) för slutenvården år 2028, i jämförelse med år 2024. Det är viktigt att ta hänsyn till både väntande vårdtillfällen och resursåtgång för att få en mer nyanserad bild.

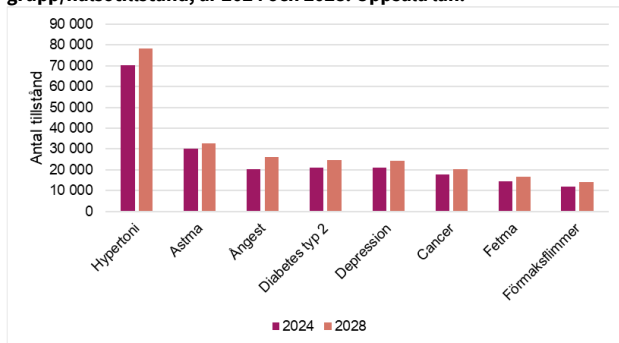
Hälsoutveckling

Vårdbehov är ett komplext område att kvantifiera och det råder brist på modeller för att kvantifiera framtida vårdbehov på en aggregerad nivå. Ett utvecklingsarbete har påbörjats inom Region Uppsala, med att försöka estimerar hur vårdbehovet förändras framgent. Beräkningarna utgår från två faktorer, dels hur förekomst av diagnostiserad sjukdom och hälsotillstånd utvecklas, dels den demografiska utvecklingen. Beräkningarna som redovisas nedan omfattar 17 olika sjukdoms- och hälsotillstånd. Förhoppningen är att dessa tillstånd tillsammans ska ge en indikation på hur det större, och mer komplexa, vårdbehovet kan tänkas utvecklas.

Hypertoni (högt blodtryck) beräknas öka antalsmässigt mest till år 2028, men ångest beräknas öka procentuellt mest till år 2028.

I diagrammet nedan visas ett urval av de tillstånd som framskrivningarna bygger på. Faktiskt antal tillstånd för år 2024 och beräknat antal tillstånd år 2028 redovisas.

Diagram: Faktiskt och beräknat antal tillstånd per sjukdomsgrupp/hälsotillstånd, år 2024 och 2028. Uppsala län.

Källa: Verksamhetsdata; SCB (Folkmängd efter region).

Flest antal tillstånd finns inom hypertoni, vilket beräknas till 78 260 tillstånd år 2028. Därefter astma, där det beräknade antalet tillstånd år 2028 är 32 550. Ångest, diabetes typ 2 och depression beräknas samtliga uppgå till nära 25 000 tillstånd år 2028. Cancersjukdomar beräknas uppgå till 20 000 tillstånd, fetma till 17 000 tillstånd och förmaksflimmer till 14 000 tillstånd år 2028.

Hypertoni (högt blodtryck) är den sjukdomsgrupp som beräknas öka mest i antal, motsvarande 8 100 tillstånd till år 2028. Följt av ångest, som beräknas öka med 5 800 tillstånd till år 2028. Depression och diabetes beräknas öka med strax över 3 000 tillstånd vardera. Astma, cancer, fetma och förmaksflimmer beräknas vardera öka med 2 000 – 2 500 tillstånd till år 2028.

I åldersgruppen 0–4 år är astma det tillstånd som beräknas öka mest, i åldersgruppen 5–19 år står i stället ångest, depression och fetma för störst ökning. I åldersgruppen 20–64 år beräknas ångest, depression och högt blodtryck öka mest. I 65–79 år är det högt blodtryck som beräknas öka mest, och i den äldsta åldersgruppen (80+ år) så beräknas högt blodtryck, förmaksflimmer, diabetes typ 2 och cancersjukdomar öka mest till år 2028.

Sammantaget beräknas det totala antalet tillstånd, som kan indikera det större och mer komplexa vårdbehovet, öka med 12 procent till år 2028 i Uppsala län.

Den medicinska utvecklingen

Den medicinska utvecklingen ger ökade möjligheter att förutsäga, diagnostisera och behandla olika sjukdomstillstånd. Forskning och utveckling påverkar kontinuerligt hälso- och sjukvården. I begreppet utveckling innefattas och samspelar många områden såsom ny kunskap, nya läkemedel, nya medicintekniska hjälpmedel, digitalisering, förbättrade operationsmetoder och organisatoriska förändringar.

Akademiska sjukhuset har i sin roll som universitetssjukhus ett särskilt ansvar för den medicinska utvecklingen i såväl Sverige som internationellt. Utvecklingen av precisionsmedicin leder till individanpassade diagnostiska metoder och mer skräddarsydda behandlingar, vilket i sin tur förbättrar vården. Samarbete som knyter samman forskning och klinisk behandling skapar exempelvis mer effektiva och individanpassade vårdalternativ för cancerpatienter. Nya läkemedel gör att flera personer och flera sjukdomstillstånd kan behandlas. Inom området avancerade terapier används celler och vävnader som är individ- och sjukdomsanpassade. Avancerade terapier används alltmer och utvecklas till en del av behandlingsarsenalen vid flera sjukdomstillstånd.

Framsteg inom området medicinsk teknik bidrar till förbättrad diagnostik och behandling samt ökad användning av medicinsktekniska hjälpmedel. Digitala lösningar är en del i arbetet med att öka tillgänglighet och effektivisering inom vården.

Ökad nivåstrukturering medför att utredningar och behandlingar kan överföras från slutenvård till öppenvård. Omställningen till en effektiv och nära vård är fortsatt viktig. Hälso- och sjukvård kan framöver i allt högre utsträckning utföras i patientens hem med stöd av digitala hjälpmedel, i syfte att ge en god och nära vård till alla medborgare.

Hälso- och sjukvården behöver parallellt med att nya metoder införs även arbeta med att fasa ut metoder med bristande evidens eller kostnadseffektivitet.

Produktion – hälso- och sjukvård

Det behövs en fortsatt omställning som gör det möjligt att nyttja sjukvårdens resurser på ett effektivare sätt. Tillgången till vårdpersonal är utmanande redan idag, samtidigt som regionerna står inför en demografisk utveckling med en åldrande befolkning.

För att möta patienternas behov har nya arbetssätt tagits i bruk där telefon, chattfunktion och andra distanskontakter har tillkommit och fortsätter att öka i omfattning. Digitala besök och distansbesök kan ersätta vissa fysiska besök och på så sätt bidra till att öka produktionen, öka tillgängligheten för patienterna samt på ett bättre sätt nyttja sjukvårdens resurser. Region Uppsala behöver ta ett större ansvar för att förtydliga vårdens ingångar och för att stänga ner kontaktvägar som inte är effektiva. Det behövs också säkerställas att omställningen leder till att de som har störst vårdbehov men inte klarar den digitala omställningen får ta del av de resurser som frigörs när medarbetarna avlastas av den digitala tekniken.

Ett arbete pågår med att förbättra produktionsplaneringen både på strategisk och operativ nivå. Arbetet utgår från hälso- och sjukvårdsbehoven med målet att skapa en bättre vård och tillgänglighet för patienterna samt effektivare nyttja sjukvårdens resurser. En viktig del är att skapa en samlad överblick av det totala produktionsuppdraget, både för den egna regionen och för privata vårdgivare. Region Uppsala ska arbeta mer proaktivt med att skapa en vårdmarknad, säkerställa konkurrens och kostnadseffektivitet. Utmanarrätt bör införas.

Hälso- och sjukvård inom Region Uppsalas ansvarsområde ges både i egen region och av privata vårdgivare. Ett arbete behövs med att

se över Region Uppsalas driftsformer av den egna regionen behöver färdigställas under 2026. Hälso- och sjukvårdens styrning behöver förbättras och en tydligare produktionsplanering med översyn av hur det totala produktionsuppdraget ska utföras behöver ta kliv framåt. Hälso- och sjukvårdsnämnden behöver arbeta mer aktivt med att förbättra vårdkedjorna och säkerställa bästa möjliga utförare till rätt kostnad. En översyn av primärvårdens uppdrag och vårdvalet för vårdcentral behövs samtidigt som närmottagningar och närakuter etableras. Vårdcentrum i Östhammar och Tierp kan ta kliv framåt under planperioden samtidigt som planer för vårdcentrum Uppsala och Enköping förbereds ytterligare.

Akademiska sjukhusets produktionsbudget för 2026 och framåt förändras då deras uppdrag förtydligas och mer vård kan läggas på andra vårdgivare. Akademiska sjukhusets uppdrag blir mer inriktad mot den mest avancerade sjukvården. Samtliga vårdgivare behöver arbeta mer aktivt med satsningar på kökortning och kvälls- och helgmottagningar.

Produktionsbudget 2026 för Lasarettet i Enköping är på samma nivå som budgeten för 2025. Lasarettet i Enköping ska utföra mer avancerad kirurgi som tar längre operationstid i anspråk, men där antalet ingrepp är färre till antalet. Samtidigt kommer lättare operationer att utföras av andra vårdgivare, vilket totalt sett innebär att antalet operationer ökar.

Specialistvårdsproduktionen i privat region bedöms öka 2026 jämfört med utfallet 2024. Orsakerna till den planerade ökningen är att regionen har en växande befolkning med ökande andel som är över 80 år.

Vårdproduktionen behöver öka eftersom vårdbehovet är stort och köerna långa. För att lyckas med uppdraget behöver antalet arbetade timmar öka, sjukfrånvaron minska, Region Uppsalas organisation moderniseras och fler vårdaktörer etableras i länet. Det behövs också fler vårdval och att Region

Uppsalas beställarorganisation stärks. För att komma dit är det viktigt att regionen kan rekrytera och behålla egen personal.

Högspecialiserad vård

Akademiska sjukhuset, Lasarettet i Enköping och specialisttandvården har i uppdrag att erbjuda Region Uppsala specialiserad vård. Därtill har Akademiska sjukhuset i uppdrag att erbjuda högspecialiserad vård lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. I Region Uppsala finns en unik kunskap och avancerad vård och forskning i framkant. Detta är till nytta för patienter från Uppsala län och bidrar också till en mer jämlik vård nationellt. Det är därför av stor vikt att forskningen, den prekliniska som kliniska, fortsätter att främjas och utvecklas.

Region Uppsala ska bidra till den nationella och sjukvårdsregionala nivåstruktureringen av den högspecialiserade vården, bland annat genom samarbete inom Sjukvårdsregion Mellansverige och genom att söka och förvärva tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård (NHV). Med nationell högspecialiserad vård menas offentligt finansierad vård som bedrivs vid som mest fem enheter i landet och där endast ett fåtal vårdgivare kan uppfylla kraven på kompetens, tillgänglighet och arbete i multidisciplinära team. Akademiska sjukhuset är det universitetssjukhus i Sverige som har störst andel högspecialiserad riks- och regionsjukvård.

Sjukhuset har i nuläget tilldelats ansvar för nationell högspecialiserad vård inom 23 områden:

1. Kraniofacial kirurgi.
2. Behandling av svåra brännskador.
3. Viss vård vid endometrios (kirurgi).
4. Viss vård vid moyamoya sjukdom och syndrom.

5. Transjugulär intrahepatisk porto-systemisk shunt (TIPS).
6. Viss vård vid primär skleroserande kolangit (PSC).
7. Viss vård vid huvud- och halsparagangliom.
8. Neuroendokrina tumörer i buken (NET) och avancerade binjuretumörer inklusive carcinoid hjärtsjukdom.
9. Viss vård inom osteogenesis imperfecta.
10. Svårbehandlade ätstörningar (inkluderat undertillstånd för barn).
11. Cytoreduktiv kirurgi kombinerad med varm cellgiftsbehandling i bukhålan för patienter med spridd cancer i bukhinnan (HIPEC).
12. Epilepsikirurgisk utredning och behandling.
13. Systemisk amyloidos.
14. Elektrodextraktion i pacemaker och ICD.
15. Gendermatoser.
16. Samverkansuppdrag inom könsdysfori.
17. Tarmrehabilitering för barn.
18. Svåra hudsymtom.
19. Sällsynta njursjukdomar.
20. Perifer facialispares.
21. Skelettdysplasier.
22. Differences in Sex Development (DSD) Tillstånd som påverkar könsutvecklingen.
23. Lymfödemkirurgi.

Sjukhusets bredd är en förutsättning för att Uppsala universitet ska kunna utföra sitt uppdrag vad gäller medicinsk och farmaceutisk forskning och utbildning samt samverkan med näringslivet. Life science-industrin

är beroende av närhet till och samarbete med Akademiska sjukhuset.

Akademiska sjukhuset har en bra position i sjukvårdsregionen med ett välfungerande samarbete, en välfungerande infrastruktur samt hög kvalitet och patientsäkerhet.

Strukturjusterad nettokostnad hälso- och sjukvård

Region Uppsalas nettokostnad för hälso- och sjukvården, inklusive läkemedel och tandvård, uppgår till 33 120 kronor per invånare vilket är tredje lägst i landet. Snittet för riket ligger på 33 860 kronor per invånare. Om nettokostnaden justeras för faktorer och förutsättningar som regionen inte kan påverka, så kallad strukturjusterad nettokostnaden, så ligger Region Uppsalas nettokostnad något under mitten jämfört med övriga regioner. Den strukturjusterade hälso- och sjukvårdskostnaden uppgår i Region Uppsala till 33 158 kronor per invånare. Snittet i Sverige ligger på 34 108 kronor. Den strukturjusterade kostnaden tar hänsyn till socioekonomiska faktorer såsom levnadsvanor, sjukdomsförekomst i befolkningen, åldersstruktur och regionens löneläge. Den strukturjusterade hälso- och sjukvårdskostnaden tar även hänsyn till strukturella skillnader vid kostnadsjämförelser.

Ekonomiska förutsättningar

Region Uppsala omsluter 24 miljarder kronor. Den största delen av omslutningen är relaterad till hälso- och sjukvård med cirka 81 procent och den näst störst delen utgörs av kollektivtrafik med cirka 10 procent.

En återhämtning förväntas avseende Sveriges ekonomi med förbättrad tillväxt, kontrollerad inflation och en stärkt arbetsmarknad. Det finns dock osäkerhetsfaktorer som kan påverka den ekonomiska utvecklingen. Dessa inkluderar globala ekonomiska förhållanden, geopolitiska spänningar och potentiella förändringar i handelsrelationer. Sådana

faktorer kan påverka Sveriges exportmarknader och den inhemska ekonomiska stabiliteten.

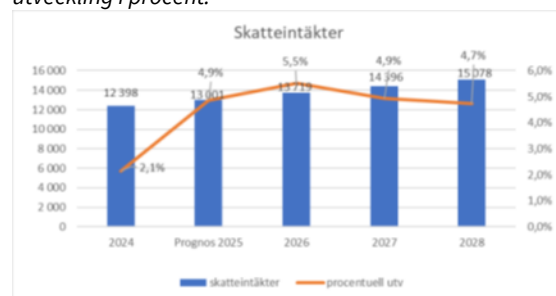
Intäkter

Region Uppsalas huvudsakliga intäkter består av skatter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag. Dessa poster utgör tillsammans "skatter och statsbidrag" och är grunden för Region Uppsalas finansiering. Utöver skatter och statsbidrag finns det intäkter som ingår i verksamhetens nettokostnader, bland annat intäkter för riks- och regionvård, trafikintäkter, riktade statsbidrag och avgifter. Intäkterna sätter ramen för hur mycket verksamheten kan kosta.

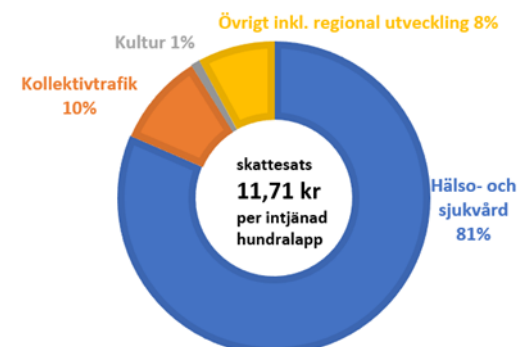
Skatteintäkter

Under 2026 förväntas skatteintäkterna uppgå till 13,7 miljarder kronor, en ökning med 718 miljoner kronor jämfört med prognos för 2025. Region Uppsalas skattesats är 11,71 kronor per skattekrona. I budget 2026 föreslås skattesatsen vara oförändrad.

Diagram: Skatteintäkter 2024–2028 i miljoner kronor och utveckling i procent.

Intäkterna från skatten används för att tillhandahålla hälso- och sjukvård och tandvård, kollektivtrafik, kulturupplevelser samt för att skapa en hållbar utveckling av Uppsala län.

Statsbidrag

Generella statsbidrag – utjämning

Region Uppsala får 6,1 miljarder kronor i utjämningsbidrag under planperioden. Det ger en genomsnittlig intäkt om drygt 2 miljarder kronor årligen, vilket är en ökning med 106 miljoner kronor jämfört med prognos 2025.

Generella statsbidrag – statsbidrag för läkemedelsförmånen

Budgeten för 2026 utgår från en prognos för 2025. För 2026 görs en uppräknings med sex procent. Därefter räknas budgeten upp med fem procent årligen. Total intäkt för planperioden uppskattas till 5 miljarder kronor.

Specialdestinerade statsbidrag

De riktade statsbidrag som Region Uppsala erhåller är öronmärkta för specifika ändamål och regleras i överenskommelser mellan staten och SKR. Det finns prestationskrav kopplade till flera av bidragen och om överenskommelsen inte uppfylls kan en återbetalning bli aktuell. Under 2026 beräknas Region Uppsala få riktade statsbidrag motsvarande 350 miljoner kronor. Medlen används för att finansiera insatser utifrån respektive statsbidrags överenskommelse.

Kostnader

De största kostnadsposterna inom Region Uppsala är hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. De kostnadsposter som har störst påverkan på regionens ekonomi är personalkostnader samt pensionskostnader.

Personalkostnader

Personalkostnaderna inklusive pensionskostnader uppgick till drygt 12 miljarder kronor 2024 vilket storleksmässigt motsvarar 52 procent av Region Uppsalas kostnader. Personalkostnadernas utveckling har därmed stor betydelse för Region Uppsalas ekonomiska utveckling.

2024 ökade antalet årsarbetare med 4,2 procent jämfört med 2023. Utfasningen av inhyrd personal bidrar i viss mån till ökningen av egna årsarbetare. Rekryteringar har även skett för att öka produktionen med tanke på

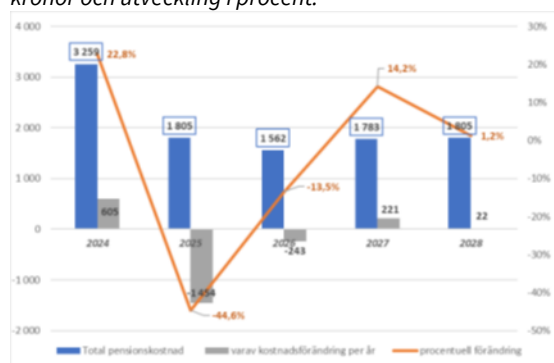
ökat vårdbehov. Nya uppdrag som finansieras via exempelvis statsbidrag bidrar också. Denna ökning är historiskt hög.

Region Uppsala har en växande befolkning. För att inte öka antal årsarbetare som tidigare år behöver regionen effektivisera och förändra personalstrukturen utifrån verksamhetens mål och uppdrag för att nå en ekonomi i balans.

Pensionskostnader

Den årliga genomsnittliga pensionskostnaden under planperioden 2026–2028 är 1,7 miljarder kronor, inkluderat finansiella kostnader. Kostnaden för pensioner har varierat kraftigt mellan åren då avsättning till pension räknas upp med prisbasbeloppet, vilket i sin tur påverkas av inflationstakten. Detta påverkar främst skuldförändringen och den finansiella kostnaden. Inflationstakten framöver förväntas avta och närma sig Riksbankens mål om två procent. Det innebär lägre pensionskostnader än tidigare år, men det finns fortsatt osäkerheter kring hur inflationstakten och utvecklingen av prisbasbeloppet utvecklas.

Diagram: Pensionskostnader per år 2023–2028 i miljoner kronor och utveckling i procent.

Kompensation för kostnadsökningar

Region Uppsalas kostnader ökar när löner och andra kostnadsslag räknas upp. Landstingsprisindex (LPIK) exklusive läkemedel används som utgångspunkt för uppräknings. För 2026 beräknas LPIK exklusive sociala avgifter till 3,2 procent. I budget 2026 räknas styrelsers och nämnders anslag upp med 3,2 procent.

Nettokostnad och finansiering

För 2026 förväntas skatter och statsbidrag öka med 5 procent och nettokostnadsutvecklingen bedöms öka med 6,2 procent jämfört med budget 2025. Nödvändiga åtgärder behöver genomföras för att dämpa kostnadsutvecklingen.

Ekonomiska förutsättningar hälso-och sjukvård

Patientavgifter och egenavgifter hjälpmedel

Den 1 januari införs en patientavgift för utlandssvenskar som söker vård i Region Uppsala. Det omfattar svenska medborgare som inte är folkbokförda i Sverige och är bosatta i ett land som saknar sjukvårdskonvention med Sverige. För akut sjukvård betalar patienten samma avgift som bosatta i Uppsala län. Avgiften kommer att debiteras utifrån Region Uppsalas högsta slutenvårdsavgift. För öppenvård innebär det sex gånger högsta slutenvårdsavgiften och för slutenvård debiteras tio gånger högsta slutenvårdsavgiften. Dessa avgifter grundar sig på ett regelverk från SKR och kommer att gälla för privat och offentlig regi, såväl inom primärvård som specialistvård.

För akut vård	Betalar patienten samma avgift som folkbokförda i Uppsala län.
För öppen vård	Betalar patienten 6 x högsta slutenvårdsavgiften,
För slutenvård	Betalar patienten 10 x högsta slutenvårdsavgiften,

Avgifter gällande högkostnadsskydd för vårdavgifter och läkemedel som presenteras i en bilaga är preliminära och kommer att beslutas av regionfullmäktige i november 2025.

Folktandvården

För att ge Folktandvården goda möjligheter till utveckling och konkurrens på lika villkor, och därmed bästa möjliga värde för Region Uppsalas invånare på kort och lång sikt, ska

Folktandvården i Region Uppsala fortsätta för att övergå i bolagsform under 2026. I arbetet ska det även ske en översyn av regionens prioriteringsordning för tandvården i syfte att tydligare styra mot en jämlik och behovsstyrd tandvård. Bolagiseringen ska långsiktigt säkra tandvårdsutbud, kvalitet, kompetens och priser inom tandvården i regionen.

För att möta förväntade kostnadsökningar inom tandvården räknas Folktandvårdens prislista för 2026 upp med som minst LPIK exklusive läkemedel, för allmäntandvård respektive specialisttandvård. Prislistan för 2026, med specificerade åtgärder, fastställs av Folktandvårdens styrelse.

Riks- och regionvårdsintäkter

Efterfrågan på den högspecialiserade vård som Akademiska sjukhuset bedriver har varit jämn under senare år. Den kommande treårsperioden väntas emellertid flera nya faktorer påverka sjukhusets vårdutbud och produktionsvolym. Ett stort antal diagnoser kommer framöver att omfattas av systemet för Nationell högspecialiserad vård, där universitetssjukhusen konkurrerar om tilldelningen.

Region Uppsala har ett förtroendefullt och mångårigt samarbete inom Sjukvårdsregion Mellansverige. Under 2025 trädde ett nytt avtal i kraft. Med det nya avtalet har abonnemanget ökat jämfört med tidigare. Utifrån att produktionsutvecklingen på Akademiska sjukhuset har varit negativ avseende den vård som produceras för sjukvårdsregionen så måste produktionskapaciteten komma upp i nivå för att tillgodose det behov som finns inom sjukvårdsregionen.

Akademiska sjukhuset är det universitetssjukhus i Sverige som säljer mest riks- och regionvård. Totalt beräknas Akademiska sjukhuset tillhandahålla vård till part utanför Region Uppsala till ett värde motsvarande drygt tre miljarder kronor under 2026.

Läkemedelskostnader

Enligt Socialstyrelsens prognos förväntas en fortsatt ökning av läkemedelskostnaderna under 2026. Kostnadsutvecklingen 2026 prognosticeras öka fem procent för receptläkemedel och sex procent för rekvisitionsläkemedel. Några områden bidrar i hög grad till kostnadsutvecklingen nationellt och dessa känns även igen i kostnadsutvecklingen för Region Uppsala. De inkluderar bland annat blod- och tumörsjukdomar, diabetes samt behandling vid ADHD.

Kostnadsutvecklingen för läkemedel förväntas, i likhet med de senaste åren, vara fortsatt hög under 2026. Totalt uppskattas kostnadsökningen till sju procent för Akademiska sjukhuset. På Lasarettet i Enköping förväntas en större kostnadsökning om 13 procent på grund av öknings av exempelvis immunsuppressiva, diabetesläkemedel och anti-koagulantia. För vårdcentralerna förutspås en kostnadsökning på sju procent, vilket är högre än Socialstyrelsens prognos beroende på diabetesläkemedel.

Specialdestinerade statsbidrag – insatser inom hälso- och sjukvård

De riktade statsbidrag som Region Uppsala erhåller är öronmärkta för specifika ändamål och regleras i överenskommelser mellan staten och SKR. Det finns prestationskrav kopplade till flera av bidragen och om överenskommelsen inte uppfylls kan en återbetalning bli aktuell. Under 2026 beräknas Region Uppsala få riktade statsbidrag motsvarande 350 miljoner kronor. Medlen används för att finansiera insatser utifrån respektive statsbidrags överenskommelse.

Omställning behövs för att förbättra vården och öka tillgängligheten

Region Uppsala står inför stora utmaningar under planperioden. Regionen behöver säkra kompetensförsörjningen, öka produktionen för att hantera uppskjuten vård efter pandemin samt förbättra tillgängligheten inom både specialistvård och primärvård i syfte att minska långa väntetider. Det behövs reformer och nya arbetssätt för att bättre möta

behoven här och nu samt se till så att vården rustas för framtiden. Region Uppsala behöver moderniseras.

I budget 2026 avsätts medel för att täcka kostnadsökningar och upprätthålla tillgängligheten inom hälso- och sjukvården. Det är dock inte tillräckligt för en långsiktigt hållbar utveckling. Region Uppsala behöver sänka kostnaderna med fem procent, vilket är möjligt med bibehållen eller bättre kvalitet men det kräver aktivt agerande och en riktning framåt. Förvaltningsorganisationen behöver ses över ytterligare samtidigt som driftsformerna för Region Uppsalas egna verksamheter utreds. En hälso- och sjukvårdsnämnd behöver inrättas som har överblick över hela hälso- och sjukvårdsuppdraget och i tät samverkan med Regionstyrelsen säkerställer att Region Uppsala är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor och en bra arbetsmiljö. IT-miljön måste också förbättras samtidigt som fler digitala lösningar används som avlastar medarbetarna och förbättrar tillgängligheten för patienterna.

Budgeterade anslagsramar 2026 nämnder och styrelser

Regionstyrelsen

Uppräkning av anslaget till regionstyrelsen uppgår till 33 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppräkning på 3,2 procent.

Regionstyrelsens budget utökas med 100 miljoner kronor för insatser till bland annat stärkt totalförsvarsförmåga, stärkt beredskap genom utveckling av centrallager och logistik, fyrspår och spårväg, samt uppbyggnad av funktion för artificiell intelligens (AI).

En satsning görs på strategisk upphandling och inköp om 6 miljoner kronor årligen under planperioden vilket bedöms innebära besparingar motsvarande 166 miljoner kronor år 2026 och totalt 728 miljoner kronor under planperioden.

Under 2026 ska Region Uppsalas förmåga att arbeta med en sammanhållen modell för budget där det finns tydlig koppling mellan produktion, ekonomi och kvalitet. Arbetet genomförs i samband med att en beställar- och utförarorganisation utvecklas samt att hälso- och sjukvårdsavdelningen utvecklas till en serviceorganisation.

Under 2026 övergår regionala utvecklingsnämndens verksamhet till regionstyrelsen. För det tilldelas regionstyrelsen 40,8 miljoner kronor.

Under 2026 övergår även fastighets- och servicenämndens ansvarsområden till regionstyrelsen.

För arbetet med nollvision mot våld i nära relation och resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck tilldelas regionstyrelsen 2 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

I budget för 2026 övergår sjukhusstyrelsens och vårdstyrelsens verksamhetsområde till en nystartad hälso- och sjukvårdsnämnden. Nämnden får då ansvar över förvaltningarna Akademiska sjukhuset, Enköpings lasarett och Nära vård och hälsa.

Uppräkningen uppgår till 338 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppräkning på 3,2 procent. Ersättning för demografi uppgår till 122 miljoner kronor. Hälso- och sjukvårdsnämnden erhåller 250 miljoner kronor i ramförstärkning i syfte att bibehålla tillgängligheten inom hälso- och sjukvården genom att korta köerna. Under 2026 tilldelas även hälso- och sjukvårdsnämnden 27 miljoner kronor för utökad kapacitet för ADHD- och autismutredningar för att minska väntetider och förbättra vård.

Under perioden ska 5 procent av slutenvårdsproduktionen och upp till 10 procent av öppenvårdsproduktionen från Akademiska sjukhuset till annan vårdgivare. Vi bedömer

att det kommer leda till kostnadsbesparingar.

En viktig prioritering under året är omställningen till nära vård. Därför avsätts 125 miljoner kronor till att utveckla vårdcentrum, närakuter, mobila team, närmottagninar och närvårdsplatser. Tydliga steg mot målet att 25 % av sjukvårdens budget ska utgöra primärvård tas då andelen bedöms öka till 22,5 % jämfört med 21,7 % i budget för 2025.

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

Inom trafik- och samhällsutvecklingsnämndens verksamhetsområde säkerställer vi en god balans mellan intäktsfinansierad och anslagsfinansierad verksamhet.

Uppräkning av anslaget uppgår till 45 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppräkning på 3,2 procent.

Utöver det får nämnden 125 miljoner kronor för att kompensera för fördyrningar på grund av omlagda körvägar och framkomlighetsproblem kopplat till pågående infrastrukturinvesteringar, för kostnader för sjukresor, samt för ökade kostnader till följd av kostnad för nödavtal inom Mälardalstrafik. De ökade kostnaderna beräknas mötas av ökade intäkter kopplat till reklam, biljetter samt kontrollavgifter.

Biljettpriser

UL har en zon- och prismodell med tidstaxa för biljetter och priser i kollektivtrafiken. Priset på en 30-dagars periodbiljett bibehålls på 1 100 kr. Det ordinarie priser för enkelbiljetten fastställs till 39 kronor. Övriga priser fastställs av trafik- och samhällsutvecklingsnämnden inom ram. I syfte att öka tryggheten höjs kontrollavgiften från 1500 kr till 1850 kr plus kostnad för en giltig biljett vilket ger intäkter på 13 miljoner kronor, varav 4 miljoner är direkt kopplat till den höjda avgiften och 9 miljoner kopplat till beräknad intäkt från minskat fuskåkande där fler köper giltig biljett. Riktlinjerna för biljettkontroller ska tydliggöras för att säkerställa ordning och reda genom tydliga rättvisa

bedömningar. Vi föreslår att resor inom kollektivtrafiken ska vara avgiftsfritt för barn upp till 7 år. I övrigt ska kollektivtrafiken vara avgiftsbelagd.

Kulturnämnden

Inom kulturnämndens verksamhetsområde halveras bidragen till studieförbunden, vilket innebär 5 miljoner kronor i minskade resurser.

Patientnämnden

Inom patientnämndens verksamhetsområde kompenseras verksamheterna i budget 2026 med 182 000 kronor för uppräkningskostnader.

Strategiska mål för Region Uppsala

De strategiska målen är långsiktiga och visar vart Region Uppsala strävar efter att nå. Styrmodellen har fyra strategiska mål: Attraktiv arbetsplats, Hög tillgänglighet, God kvalitet med ekonomi i balans och Hållbar och konkurrenskraftig utveckling.

Attraktiv arbetsplats

Målbeskrivning

För att fortsätta arbetet med att utveckla en attraktiv arbetsplats behöver Region Uppsala vara en attraktiv, hållbar och modern arbetsgivare, med en tydlig och sammanhållen arbetsgivarpolitik. En attraktiv arbetsplats kan attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare.

Region Uppsalas medarbetare, våra viktigaste resurser, ska känna stolthet över sina arbetsplatser. De ska ha goda förutsättningar att bidra, utvecklas, trivas och må bra på jobbet, så att de kan ha ett långt och hållbart arbetsliv och verksamheterna kan genomföra välfärdsuppdraget effektivt och med hög kvalitet. Med ett ledarskap baserat på förtroende och med stolta medarbetare skapas en grund för att chef och medarbetare tillsammans kan utveckla, effektivisera och förbättra verksamheterna.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

Inriktning

Varje medarbetare är en viktig del i att skapa en framgångsrik verksamhet. En attraktiv arbetsgivare visar förtroende för verksamheten och dess medarbetare. En attraktiv arbetsgivare erbjuder också en hälsofrämjande arbetsplats samt goda förutsättningar för medarbetare att utföra sitt arbete, växa inom organisationen och bidra till utveckling. En attraktiv arbetsgivare har också ett enhetligt och bra medarbetarerbjudande, som är långsiktigt och hållbart över tid.

En modern arbetsgivare erbjuder en god digital infrastruktur och tekniska förutsättningar som minskar administrationen för de anställda, stödjer organisationens arbetssätt och ger medarbetarna rätt förutsättningar att arbeta effektivt och nå

uppsatta mål. En modern arbetsgivare har också ett välutvecklat analys- och prognosarbete för arbetsgivarområdet.

Några av de målsättningar som Region Uppsala har satt upp för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare är att nå styrtalen Attraktiv arbetsgivarindex (AVI) på minst 110, Hållbart medarbetarengagemang (HME) på minst 75, samt att respektive förvaltning har en sjukfrånvaro på max fem procent. Region Uppsalas medarbetare ska uppleva sina arbetsplatser som trygga. För att skapa en förbättrad kontinuitet, attraktiva arbetsplatser samt värna erfarna medarbetare inom hälso- och sjukvårdsverksamheterna, ska kostnaderna för inhyrd personal uppgå till max två procent av totala personalkostnader i egen regi, vilket är ett viktigt fokus under planperioden.

Moderaternas helhetsgrepp ska fortsätta

Region Uppsala har en stor utmaning i att rekrytera och behålla medarbetare. Det är ett problem som beror på att regionen inte varit en verksamhet med förmåga att modernisera sig själv i arbetsformer och ledarskap. Under den tid från 2018 när Moderaterna, i olika konstellationer, har styrt Region Uppsala, har det pågått ett intensivt arbete med att göra Region Uppsala till en modern och attraktiv arbetsgivare, AT-tjänsterna har utökats, friskvårdsbidraget har höjts, först från 1900 till 2500 under förra mandatperioden och sedan till 3000 kronor under innevarande mandatperiod. Slutligen har vi tagit ett helhetsgrepp för att minska beroendet av inhyrd personal vilket nu börjar ge effekt.

För planperioden ser Moderaterna följande prioriterade områden för att Region Uppsala ska vara en attraktiv och modern arbetsplats.

Moderaterna, tillsammans med övriga delar av den tidigare Alliansen, beslutade 2023 om ett paket av åtgärder för att stärka medarbetarerbjudandet och minska beroendet av inhyrd personal, detta bland annat inom ramen för det så kallade Helhetsgreppet. Projektet ska ta fram insatser som syftar till att minska sjukfrånvaron, arbeta fram alternativa arbetssätt och kompetensvägar, förbättra chefers förutsättningar, se över arbetstid och ersättningar samt att minska andelen inhyrd personal. Det arbetet behöver fortsätta.

Förmågan att planera för kompetensutveckling, vidareutbildning, bemanning och nya arbetssätt ska vara hög, så att kompetenser och möjligheter kan tillvaratas, såväl inom som utanför organisationen. Det finns ett behov av att lägga större fokus på arbetsgivarområdets grunduppdrag i syfte att stärka verksamheternas förmåga att lösa återkommande problem, exempelvis inom kompetensförsörjning. I linje med detta ska

Region Uppsala förstärka det operativa stödet till cheferna vad gäller rekryterings- och kompetensförsörjningsarbetet.

För att säkra bemanningen i vården och ge medarbetarna mer variation under arbetstiden vill vi inrätta kombinationsanställningar mellan öppenvård och slutenvård i fler delar av vården. På så sätt kan behovet av hyrpersonal minskas ytterligare och medarbetarna ges ökad variation på jobbet. Vi vill inkludera de fristående vårdgivarna i detta arbete. Inspiration kan hämtas från förlossningsvården där medarbetare inom mödravårdscentralen arbetar en viss tid på förlossningsvården på Akademiska sjukhuset.

Likabehandling i Region Uppsala handlar om att beakta medarbetares olika förutsättningar. Likabehandlingsarbetet ska bedrivas systematiskt och ingå som naturlig del i den dagliga verksamheten.

Uppdrag till styrelser och nämnder för 2026

Regionstyrelsen

- Vidta åtgärder för att hålla Region Uppsalas mål om max två procent inhyrd personal i förhållande till personalkostnader i egen regi.
- Stärka arbetsvillkoren och medarbetarerbjudandet och utveckla karriärvägar i syfte att behålla och utveckla medarbetare och chefer.
- Stärk arbetet med en plan för långsiktig hållbar kompetensförsörjning av samtliga yrkeskategorier som Region Uppsala är i behov av.

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden

- Inför nya arbetssätt som möjliggör rotationstjänster mellan sluten- och öppenvård samt mellan egen regi och andra vårdgivare

Styrtal

- Hållbart medarbetarindex (HME).
- Attraktiv arbetsgivarindex (AVI).
- Sjukfrånvaro.
- Andelen kostnader i procent för inhyrd personal i förhållande till personalkostnader i egen regi.

Hög tillgänglighet

Målbeskrivning

Region Uppsala har ansvar för och ska arbeta för hög tillgänglighet inom alla sina ansvarsområden.

God vård är ett samlande begrepp för de områden som utgör basen för kvalitet och tillgänglighet inom hälso- och sjukvård och tandvård. Att hälso- och sjukvård ges i rimlig tid och att ingen ska behöva vänta oskäligt länge på vård eller omsorg är en viktig kvalitetsaspekt. Region Uppsala ska utmärkas av hälso- och sjukvård med god tillgänglighet och korta väntetider inom primärvård, specialistvård och tandvård.

Offentliga kultur- och bildningsevenemang ska ha god tillgänglighet och hög delaktighet. Alla bör ha lika möjligheter att delta i kulturlivet utifrån sina egna förutsättningar.

Kollektivtrafiken är ett viktigt verktyg och nödvändig förutsättning för en hållbar tillgänglighet inom länet och till våra grannlän. När tillgängligheten till arbete, studier och fritidsaktiviteter utökas, öppnas möjligheter för människor att leva och verka i hela länet. Genom att utveckla tjänster inom områdena biljettköp och resenärsinformation blir det enklare att resa såväl inom länet som till och från angränsande län.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

Inriktning

Region Uppsala ska utmärkas av hälso- och sjukvård med god tillgänglighet och korta väntetider inom primärvård, specialistvård och tandvård.

Hälso- och sjukvård i rimlig tid innebär att ingen ska behöva vänta oskälig tid på de vårdinsatser som hon eller han är i behov av. Uppskjuten vård är fortsatt ett prioriterat område för Region Uppsala under 2026 i syfte att komma närmare tillgänglighetsmålen i vårdgarantilagstiftningen.

Region Uppsala behöver skapa en bättre överblick över hela hälso- och sjukvårdsuppdraget. Förvaltningsorganisationen behöver ses över ytterligare samtidigt som driftsformerna för Region Uppsalas egna verksamheter utreds. En hälso- och sjukvårdsnämnd behöver inrättas som har överblick över hela hälso- och sjukvårdsuppdraget, bland annat

för att kunna utveckla digitala lösningar som förbättrar tillgängligheten för patienterna. För att skapa bättre överblick över uppdraget ska beställar- och utförarmodellen återinföras.

Hälso- och sjukvården behöver en tydlig vårdtrappa

Hälso- och sjukvården är i behov av en tydligare nivåstrukturering. Det ska finnas en tydlig vårdtrappa med tydligt fokus på vård utifrån behov. Region Uppsala har idag en för smal primärvård vilket leder till att onödigt många patienter behövt läggas in på Akademiska sjukhuset. Primärvården måste få ett större uppdrag och större andel av hälso- och sjukvårdens resurser. Vid Akademiska sjukhuset bedrivs bassjukvård, specialiserad vård samt högspecialiserad och nationell högspecialiserad vård. I syfte att öka tillgängligheten till vården fortsätter arbetet med att implementera nivåstrukturering av

specialistvården under 2026. Region Uppsala behöver förtydliga vårdgivarnas uppdrag och säkerställa att vårdgivarna får både rätt förutsättningar och rätt ersättning för att leverera utifrån de behov som finns i Uppsala län, i Sjukvårdsregion Mellansverige och nationellt i relevanta delar.

Förändrade arbetssätt, som till exempel mer samordnade och personcentrerade vårdtjänster, har utvecklats vid Vårdcentrum Tierp- Älvkarleby, Vårdcentrum Uppsala och Vårdcentrum Östhammar. Under 2026 ska Region Uppsala i samverkan med berörda kommuner fortsätta att utveckla arbetssätt, ledning och samordning, utifrån invånarnas behov.

Under 2026 fortsätter arbetet med att utveckla patienternas möjlighet till fast namn-given vård- och läkarkontakt samt arbetet med genomförandet utifrån inriktningsplanen för listningstak i primärvården. Det är viktigt att arbetet fortskrider med fokus på de mest utsatta patienterna och deras vårdbehov. En utvecklad kontinuitet bidrar till effektiv vård. En viktig del i att nå målet om ökad kontinuitet är ett begränsat antal listade för läkare inom primärvården. Under 2026 ska Region Uppsala i nära samverkan med länets kommuner fortsätta utveckla och samordna samverkande hälso- och sjukvård i hemmet så att den blir mer samordnad, personcentrerad, jämlik, tillgänglig och proaktiv. Uppdraget omfattar både primärvård och specialiserad vård samt tandvård. Uppdraget omfattar också sjukhusvård i hemmet. Vårdlösningar för invånare som bor på landsbygden och har långt till närmaste vårdcentral behöver utvecklas.

För många sker den första kontakten med vården via 1177 på telefon. En nyckel för att tidigt fånga upp och prioritera patienterna till rätt och mest effektiva vårdnivå är att upprätthålla och öka tillgängligheten via telefon inom vårdcentralernas uppdrag. Det är fortsatt ett viktigt utvecklingsarbete för Region Uppsala. Det blir också allt vanligare att invånarna använder digitala kontaktvägar. 1177

direkt är en digital ingång till första linjens vård som invånaren når via 1177.se. Arbetet med att utveckla nya arbetssätt och nya flöden i 1177 direkt fortsätter under 2026 då det ska bli möjligt att upphandla 1177 på telefon.

Familjer samt barn och unga med särskilda behov eller psykisk ohälsa upplever brister i välfärdens bemötande och de insatser som sätts in. Tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har förbättrats genom de gångna årens satsningar på nya vårdnivåer, satsningar för att korta köerna och nya arbetssätt. Fler steg måste tas tillsammans med kommunerna och andra aktörer som kan förbättra omhändertagandet för barn och unga så att fler får rätt hjälp tidigt, att förskolor och skolor möter barn där de befinner sig och låter alla barn lyckas i skolan och livet. Region Uppsalas verksamheter ska alltid ge jämlik, hälsofrämjande vård på rätt vårdnivå.

Trygg och patientsäker förlossningsvård

Förlossningsvården ska fortsätta utvecklas under planperioden. Det arbete som påbörjats med fler förlossningsplatser innebär att Region Uppsala ska kunna erbjuda förlossningsvård på fler vårdnivåer. Målet är att alla familjer ska känna sig trygga i mötet med vårdens olika delar i samband med att man väntar barn och föder barn. Många kvinnor upplever brister i eftervården. Mer kunskap behöver utvecklas och implementeras på många vårdområden, särskilt inom kvinnosjukvården. Hemförlossningar kan erbjudas när resurser finns och patientsäkerheten kan garanteras, vilket vi inte ser tillräckliga förutsättningar för under denna planperiod.

Region Uppsalas mål är att länsinvånarna ska ha en god tillgång till konst och kultur. Regionens kulturplan utgår från Kultur i hela länet- hela livet.

Det ska vara enkelt att resa

”Hela resan”-perspektivet ska prägla Region Uppsalas arbete med kollektivtrafik och infrastruktur. Kollektivtrafiken ska fungera väl vid resor i Uppsala län och

Mälardalsregionen. För att nå dit behöver tjänsterna utformas på ett sätt som gör att hela resan upplevs enkel och trygg att genomföra. Grunden för god tillgänglighet är att trafikutbudet upplevs relevant utifrån människors behov och att bussar och tåg sen körs enligt tidtabell med god punktlighet. En stabil trafikleverans med minimalt antal inställda och så få försenade turer som möjligt är viktigt för att nå det långsiktiga målet om ökad marknadsandel i kollektivtrafiken. I samarbete med länets väghållare ansvarar förvaltningen Trafik och samhälle för utformningen av transportsystemets infrastruktur. Detta för att till exempel främja den fysiska tillgängligheten till och från en busshållplats och för att kollektivtrafikens hållplatsutrustning ska utgöra en attraktiv kundmiljö.

Uppdrag under 2026 till:

Regionstyrelsen

- Se över sjukhusens ersättningsmodell för att säkerställa bästa möjliga vårdproduktion för skattepengarna
- Återinföra beställar-utförarmodellen för hälso- och sjukvård.
- Analysera samtliga egen regi-verksamheter och vidta åtgärder för bästa möjliga driftsform. Det inkluderar en utredning av Akademiska sjukhusets styrning och finansiering. Vi vill även se över primärvårdens ersättningsmodell.

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden

- Bygg ut den nära vården genom att utveckla vårdcentrum med tillgång till närvårdsplatser, mobilt team och närakut i Enköping, Uppsala, Tierp, Älvkarleby och Östhammar.
- En översyn av primärvårdens uppdrag och vårdvalet för vårdcentral behövs samtidigt som närmottagningar och närakuter etableras.
- Förbättra möjligheterna att av- och omboka vårdmöten digitalt.

- Tillsammans med länets kommuner förbättra vårdkedjan för barn och unga.
- Upphandla medicinsk och annan behandling för att barn som utretts och konstaterats lida av NPF-diagnos inte lämnas utan behandling, stöd och hjälp.
- Förtydliga regler om fast läkarkontakt och organisationen kring barn- och ungdomspsykiatri. Se över vård i samverkan för att stärka insatserna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

- Upphandla 1177 på telefon för att förbättra tillgängligheten
- Säkerställ att projektet "Sammanhållen planering på 1177" (journalssystem mellan region och kommun) samt "SDK – säker digital kommunikation" får tillräckliga resurser och prioriteras.
- Utveckla en modell för att skapa nya enkla kontaktvägar mellan primärvård och specialiserad vård.
- Införa fler vårdnivåer inom förlossningsvården.
- Förbättra förlossningsvården genom att öppna fler platser på förlossningen och genom att implementera den senaste forskningen på området
- Säkerställa måloppfyllelsen för en barnmorska per födande i aktiv fas.
- Fortsätta utveckla patienternas möjlighet till fast vård- och läkarkontakt, särskilt för de med störst behov.
- Stärka klimakterievården för att möta kvinnors behov.
- Förbättra tillgängligheten inom hörselvården.

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

- Genom åtgärder såsom fler pendlarparkeringar göra det enklare för resenären att genomföra kombinationsresor mellan trafikslag och över länsgränser.
- "Hela resan"-perspektivet ska genomsyra utvecklingen av tillgänglighet inom kollektivtrafiken och infrastrukturen i Uppsala län

- Utveckla digitala tjänster såsom nytt modernt biljettsystem samt mobilitetstjänster för resenärer.
  - Stärka tillgängligheten till Arlanda för passagerare och gods. Region Uppsalas
- respolicy ska revideras för att göra det enklare att välja flyget när så är lämpligt.
- Upprätthålla en god kollektivtrafik under byggtiden av spårvägen i Uppsala och fyra spår mot Stockholm.

Styrtal

- Andelen patienter som får telefonkontakt med vårdcentralen samma dag.
- Andelen patienter som inom primärvården får medicinsk bedömning inom tre dagar på vårdcentral.
- Andelen barn och unga som får en bedömning av sin psykiska ohälsa inom tre dagar.
- Andelen väntande patienter som får sitt första besök inom 90 dagar.
- Andelen väntande patienter som får sin behandling eller operation påbörjad inom 90 dagar.
- Andelen barn och unga med psykisk ohälsa som fått sin första behandling på specialistnivå inom 30 dagar.
- Andel utförd stads- och regionbusstrafik jämfört med beställd trafik.

God kvalitet med ekonomi i balans

Målbeskrivning

Region Uppsala ska bedriva och utveckla en verksamhet av god kvalitet. För att klara av uppdraget behöver ekonomin vara i balans och en god ekonomisk hushållning uppnås på kort och lång sikt. God kvalitet och vård på rätt vårdnivå innebär att undvika omotiverade kostnader. Minskad administration är en viktig del i detta arbete.

God vård är ett samlingsbegrepp för de områden som utgör basen för kvalitet och tillgänglighet inom hälso- och sjukvård samt tandvård. En kunskapsbaserad hälso- och sjukvård betyder att patienterna erbjuds vård som bygger på bästa tillgängliga kunskap. För att kunskap ska kunna omsättas i praktisk verksamhet krävs strukturerade arbetssätt som bygger på ständiga förbättringar och effektiva processer. En jämlik vård innebär att patienterna ska få tillgång till vård på lika villkor. Personcentrerad hälso- och sjukvård handlar om att individen ska ges möjlighet att vara delaktig i sin vård och att vården ska ges med respekt för individens specifika behov, förväntningar och integritet. Patienter och anhöriga ska involveras som jämlika partner och experter i vården. Ett hälsofrämjande arbetssätt bidrar till att minska insjuknandet i vissa sjukdomar samt till att förbättra livskvaliteten för patienterna. En hälso- och sjukvård av god kvalitet ska också vara säker för patienten, vilket kräver ett riskförebyggande arbete.

Då det framöver kommer att finnas ett gap mellan tillgång till vård och tillgång till resurser i form av kompetens och finansiering finns det ett behov av att ställa om hälso- och sjukvårdssystemet. Reformen Effektiv och nära vård 2030 ska leda till en successiv förflyttning från sjukhusbunden vård till mer vård nära länets befolkning. Målbilden är en nära, hälsofrämjande vård som bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet, såväl geografiskt som med stöd av digitala lösningar. Patienten ska få tillgång till vård som är effektiv med hög kvalitet och som utförs på rätt nivå och med rätt kompetens.

God ekonomisk hushållning innebär bland annat att Region Uppsala ska ha goda resultat vad gäller både verksamhet och ekonomi. För att säkra långsiktigt god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv krävs att regionen har kostnadseffektiva verksamheter, hushållar med tillgängliga resurser och har en framförhållning i sin ekonomi.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

Inriktning

En ekonomi som är långsiktigt hållbar är grunden för att invånarna i Uppsala län ska ges den samhällsservice de har rätt till.

Storstädningen av ekonomin som vi inledde förra mandatperioden måste fortsätta. Budgetprocessen behöver ses över och arbetet med effektiviseringar behöver fortsätta.

Lägre pensionskostnader som en följd av att inflationen beräknas falla tillbaka ger bättre ekonomiska förutsättningar för Region Uppsala kommande år.

För att minska kostnader och sänka kostnadsökningstakten pågår ett effektiviserings- och besparingsarbete inom Region Uppsala. Sammantaget uppgår behovet av kostnadsminskningar de närmsta åren till en miljard kronor. Det motsvarar knappt fem procent av Region Uppsalas budgeterade kostnadsomslutning på 24 miljarder kronor.

Områden som behöver vara i fokus är att utveckla produktionsplaneringen, höja produktionen, omlokalisera bassjukvård och ställa om till en effektiv och nära vård.

Sänkt kostnad med bibehållen kvalitet

Region Uppsala strävar efter att utöka primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdens kostnader. Målvärdet är att 25 procent av hälso- och sjukvårdens kostnader ska vara primärvård 2030.

För att skapa god kvalitet och nå en ekonomi i balans ska ett systematiskt, faktabaserat och regionövergripande arbete genomföras för att analysera de stora processerna och vidta lämpliga åtgärder som sänker kostnaderna med bibehållen eller högre kvalitet i vårdkedjorna. Det kräver en tydligare styrning på övergripande nivå samt en hög kunskap om vårdens funktion, patienternas behov och vilka interna och externa samverkansytor som finns. Det innebär att flera delar av organisationen måste ta ett större helhetsansvar för att åstadkomma nödvändigt resultat.

Akademiska sjukhusets uppdrag förtydligas och mer vård kan läggas på andra vårdgivare. Akademiska sjukhusets uppdrag blir mer inriktad mot den mest avancerade sjukvården. Samtliga vårdgivare behöver arbeta mer

aktivt med satsningar på kökortning, kvälls- och helgmottagningar.

Hälso- och sjukvårdsavdelningens serviceförmåga och förmåga att arbeta proaktivt behöver stärkas. För att utveckla hälso- och sjukvården i Uppsala län måste samtliga vårdgivare, läkemedelsindustrin, myndigheter och entreprenörer få vara med och utveckla hälso- och sjukvården. Det behöver en kultur av ständiga förbättringar, att medarbetarna få vara med och bidra med sin kunskap, innovationsdriven vård och att välkomna innovationer.

Under planperioden ska laboratoriekapaciteten vid Akademiska sjukhuset och Enköpings lasarett ses över i syfte att stärkas.

Region Uppsala ska arbeta för att länets konkurrenskraft stärks och att Sjukvårdsregion Mellansverige levererar konkurrenskraftig vård.

Vi ska fortsätta att utveckla den nära vården för att öka kvaliteten för invånare genom bland annat vårdcentrum. En ny vårdstruktur behöver tas fram där uppdraget för närmottagningar, närakuter och hälsocentraler utvecklas utifrån länets behov idag och i framtiden. Under planperioden behöver befintliga vårdcentrum stärkas och förbättras. Mobila team behöver finnas etablerade vid vårdcentrum. Nya modeller för vård i hemmet ska implementeras och fler modeller ska testas i samarbete med läkemedelsindustrin och länets kommuner. Ett förslag ska också tas fram till samarbetsstruktur för att möjliggöra stegvis utveckling av sammanhållen journal och sammanhållen planering för Region Uppsala och länets kommuner.

Region Uppsala tog under Alliansens ledning initiativ till en hälsoobligation för att finansiera förebyggande insatser mot högt blodtryck. En unik satsning som visar på vår Region Uppsalas förmåga att våga testa nya innovativa lösningar. Det behöver fortsätta utvecklas under planperioden, bland annat genom ett pilotprojekt för utfallskontrakt.

Ny upphandlings- och inköpsorganisation

Inköpsfrågor har en central betydelse för Region Uppsalas verksamheter och utveckling. Upphandling är centraliserad till Region Uppsalas ledningskontor där en funktionell uppdelning finns för olika kategorier av inköpsbehov.

Under planperioden finns en stor besparingspotential genom att en ökad satsning på strategiska inköp i stället för operativ upphandling som kännetecknar Region Uppsala idag.

Den nya enheten mot välfärdsbrottlighet ska fortsätta utveckla sitt uppdrag, säkerställa konkurrensneutralitet mellan vårdgivarna och att patientens valfrihet inte hotas av att oseriösa aktörer sätter etableringsfrihet eller konkurrens ur spel. Välfärdsbrottlighet förekommer oavsett driftform och utgör ett hot mot demokratin och medför både ekonomiska och förtroendeskadliga konsekvenser. Region Uppsala ska vara en aktiv aktör och arbeta tvärssektoriellt mot välfärdsbrottlighet bidra till att förebygga, upptäcka och förhindra att oseriösa och kriminella aktörer felaktigt kommer över offentliga resurser.

Region Uppsala behöver en ny investeringsprocess

Region Uppsala står inför stora investeringar de kommande åren. Investeringsstakten behöver ligga på en nivå som är hållbar över tid. Investeringsbehoven framöver är större än vad Region Uppsala klarar av att hantera kopplat till hur resultatutvecklingen ser ut i långtidsprognosen. Därmed blir prioriteringen av vad som ska och inte ska byggas allt viktigare. Investeringsnivån behöver öka och beslutade investeringar måste genomföras.

Region Uppsalas ständiga utveckling och kommande infrastruktursatsningar ställer höga krav på byggnation och förvaltning av fastigheter. Ett välplanerat och förebyggande underhåll sparar ofta resurser genom att minimera kostsamt akut underhåll. Region Uppsala behöver implementera en ny

fastighetsinvesteringsprocess med tydligare ansvarsfördelning och bättre strategisk förmåga. Fastighets- och servicenämnden utvecklas och Regionstyrelsens ansvar för strategisk fastighetsutveckling förtydligas. Region Uppsala behöver bli bättre på att förvärva strategiska fastigheter, lämna bestånd som inte används och att genomföra beslutade investeringar. Regionstyrelsen ansvarar för att starta förstudier och program.

Region Uppsala har tillträtt Sammariterhemets sjukhus under 2025. Ett strategiskt förvärv. Däremot har den politiska ledningen inte tagit fram en tillräcklig plan för fastighetsutvecklingen. En seriös och genomarbetad plan för hur en effektiv och modern vårdbyggnad ska kunna utvecklas på Sammariterhemmet ska omgående tas fram. Planen ska inkludera en närakut.

Projektet med att bygga ett nytt produktionskök vid Akademiska sjukhuset behöver avbrytas. I stället bör förvaltningen säkerställa tillräckliga förutsättningar för att fortsätta med nuvarande lösning i form av gemensam kostverksamhet med Region Västmanland. För att säkerställa matförsörjningen under krig eller kris borde Region Uppsalas samverkan med kommuner och näringsliv stärkas, i stället för att bygga ett nytt produktionskök.

Sälj tjänstebostäder

Region Uppsala har idag 68 tjänstebostäder i syfte att erbjuda boende till nyrekryterad personal under en kortare övergångstid, så att medarbetaren ska hinna söka annan bostad. Det är förknippat med stora kostnader för Region Uppsala årligen i form av administration och underhåll. De tjänstebostäder som regionen äger ska säljas. I stället ska regionen arbeta mer med att hyra tjänstebostäder från etablerade hyresvärdar.

En effektiv och ekonomiskt hållbar kollektivtrafik

Region Uppsala arbetar vidare med att utveckla kundmiljöer och digitala tjänster, bland annat i syfte att skapa ökad trygghet. Även arbetet när det gäller trygghet ombord

på bussar och tåg för resenärer och personal kommer att vara fortsatt prioriterat. För en ekonomisk hållbarhet behöver målet vara minst 50 procent intäktsfinansiering. Det viktigaste för att intäkterna ska fortsätta utvecklas positivt är att kollektivtrafiken går enligt tidtabell.

Uppdrag under 2026 till:

Regionstyrelsen

- Ta fram ett nytt reglemente med anledning av en effektivare och mer ändamålsenlig politisk organisation
- Implementera en ny investeringsprocess
- Fortsätt arbetet med en ny upphandlings- och inköpsorganisation som förbättrar kvaliteten och sänker kostnaderna
- Genomför ett pilotprojekt för att pröva utfallsbaserade ersättningar för hälso- och sjukvården
- En genomlysning genomförs av policy och riktlinjer för hjälpmedelföreskrivning samt andra relaterade styrdokument för att bedöma om en uppdatering krävs.
- Sälj Region Uppsalas tjänstebostäder och arbeta i stället för att hyra fler tjänstebostäder från etablerade hyresvärdar
- Ta fram en plan för hur en effektiv och modern vårdbyggnad ska kunna utvecklas på Sammariterhemmet. Planen ska innefatta en närakut.
- Se över förvaltningarnas grunduppdrag för att prioritera kärnverksamheten.
- Se över och effektivisera budgetprocessen för att stärka regionfullmäktiges ställning.
- Stärk Region Uppsalas beredskap och modernisera organisationen genom ett centrallager.
- Påbörja ett breddinförande av logistiksystem i vården.

Alla nämnder och styrelser

- Öka arbetssätt där ständiga förbättringar och benchmarking står i fokus.
- Bekämpa välfärdsbrottslighet, osund konkurrens och infiltration genom enheten mot välfärdsbrottslighet.
- Reglerna för bisysslor ska se över för att säkerställa att de värnar läkarundantag och främjar innovation.
- Se över medlemskap och styrdokument i syfte att minska administration

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden

- Ta fram ett förslag till samarbetsstruktur för att möjliggöra stegvis utveckling av sammanhållen journal och sammanhållen planering för Region Uppsala och länets kommuner
- Nya modeller för vård i hemmet ska implementeras och fler modeller ska testas i

samarbete med läkemedelsindustrin och länets kommuner

Hälso- och sjukvårdsnämnden

- Avlasta Akademiska sjukhuset genom att flytta operationer och ingrepp till andra vårdgivare
- Se över laboratoriekapaciteten vid Akademiska sjukhuset och Enköpings lasarett
- Bidra till att öka mångfald och konkurrens bland vårdgivarna
- Etablera principer för gränsdragningar för ansvarsfördelning mellan olika vårdverksamheter inom regionen

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

- Se över riktlinjer för reklam i kollektivtrafiken i syfte att öka intäkterna och göra att kollektivtrafiken i högre utsträckning kan stå på egna ben

Styrtal

- Andel vårdtillfällen med vårdrelaterad infektion.
- Följsamhet till hygienrutiner samt klädregler.
- Andel sjukhusförvärvade trycksår.
- Andel utlokaliserade patienter i somatisk slutenvård.
- Identifiering (av) och rådgivning vid ohälsosamma levnadsvanor och kronisk sjukdom.
- Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar.
- Utskrivningsklara patienter på sjukhus, vård dygn i genomsnitt för patienter.
- Andelen patienter utan ny karies vid 19 respektive 70 år.
- Årets resultat enligt balanskravet i förhållande till skatter och generella statsbidrag.¹
- Nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag.¹
- Soliditet (inklusive ansvarsförbindelser för pensionsförpliktelser).¹
- Självfinansieringsnivån för nya investeringar.¹
- Nettokostnadsutveckling.
- Primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdskostnaderna.
- Energianvändning per kvadratmeter.
- Kundnöjdhet allmän kollektivtrafik och särskild kollektivtrafik.

¹ Styrtalen är också Region Uppsalas finansiella mål enligt regionfullmäktiges fastslagna riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Hållbar och konkurrenskraftig utveckling

Målbeskrivning

Region Uppsala ska agera för att skapa en hållbar och konkurrenskraftig utveckling både i den egna verksamheten och genom rollen som regional utvecklingsansvarig aktör.

Region Uppsala har ett strategiskt ansvar att leda och driva det regionala utvecklingsarbetet i länet. Den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län ska fungera som länets och Region Uppsalas Agenda 2030-strategi. Region Uppsala ska genom arbetet med strategin skapa förutsättningar för en hållbar utveckling i hela länet.

Region Uppsala ska bidra till att öka samhällets resiliens, det vill säga förmåga att förebygga och hantera påfrestningar och kriser. Påfrestningar och kriser kan ha olika orsaker, är ofta ömsesidigt beroende och kan beröra ett flertal områden. Det är viktigt att stärka kontinuitetsplanering för att förbereda och planera för att upprätthålla normal funktionalitet oavsett påfrestning.

Region Uppsala ska i större utsträckning använda digitaliseringens möjligheter i verksamheterna samt i tjänster som ska skapa tillgänglig och sammanhållen service till länets invånare. Region Uppsala ska fortsätta utveckla e-tjänster och den digitala infrastrukturen samt stärka organisationens digitala kompetens och förmåga för att införa nya smartare arbetssätt.

Forskning, utveckling och innovation är viktiga områden för att framtidssäkra Region Uppsalas verksamheter. Forskningen etablerar ny kunskap som kan leda till att nya behandlingsrekommendationer kan implementeras i verksamheten. Region Uppsala samarbetar med näringslivet för att den kompetens som medarbetarna inom hälso- och sjukvården besitter ska generera värde när framtidens läkemedel och medicinsktekniska utrustning utvecklas.

Region Uppsala främjar och stödjer konstarnas och kulturskaparnas verksamheter i Uppsala län. Regionen står bakom de nationella kulturpolitiska mål som vilar på yttrandefrihetens grund och som kännetecknar ett demokratiskt samhälle. Genom folkhögskolornas bildningspedagogik kan fler länsinvånare delta i studier, skapa sig framtidshopp, förbättra hälsa och välbefinnande i ett socialt sammanhang.

Kollektivtrafiken är en viktig del i transportsystemet och en förutsättning för hållbar tillgänglighet inom länet och till våra grannlän. När tillgängligheten ökar till arbete, studier och fritidsaktiviteter öppnas möjligheter för människor att leva och verka i hela länet. Utveckling av länets infrastruktur är en viktig del i trafikens utveckling.

Detta mål kopplar huvudsakligen till följande mål i Agenda 2030:

Inriktning

Uppsala län är ett län med stora möjligheter. En växande befolkning i kombination med ett konkurrenskraftigt näringsliv, två universitet, en god hälso- och sjukvård samt ett rikt kultur- och föreningsliv bidrar till attraktivitet, konkurrenskraft och hög livskvalitet för dem som väljer att bosätta sig i vårt län. Detta skapar även förutsättningar för nya och växande företag, ökad välfärd till gagn för en effektiv hälso- och sjukvård med hög kvalitet, utbyggd kollektivtrafik samt ett rikt utbud av kultur och folkbildning.

Det är särskilt viktigt att fokusera på näringslivets förutsättningar till utveckling i dessa tider. Osäkerheten för länets företag är stor i tider av lågkonjunktur, krig och oberäkneliga förändringar kring tullar och regler.

Regional utveckling förtjänar ett nytag

Region Uppsala har ett strategiskt ansvar att leda och driva det regionala utvecklingsarbetet i hela länet. Arbetet behöver ett nytag och uppgraderas till den högsta politiska ledningen. Därför avskaffas den

regionala utvecklingsnämnden och dess verksamhet flyttas till regionstyrelsen för att förtydliga frågans dignitet. Den regionala utvecklingsstrategin behöver arbetas om under en tydlig processledning som leder fram till spetsigare uppdrag där länets tillväxt, attraktivitet och konkurrensförmåga står i fokus.

Den som inte är trygg är inte heller fri

Tryggheten är avgörande för att vi ska ha ett konkurrenskraftigt och attraktivt län. Brottsutvecklingen i Uppsala län är ett av de allvarigaste samhällsproblemen och förändrar vår vardag. Moderaterna vill att regionens samverkan med polisen och Uppsala kommun utökas för att gälla samtliga kommuner i länet och andra relevanta aktörer. Syftet är att kunna få en länsövergripande lägesbild så att regionen på ett bättre sätt kan sätta in relevanta insatser där det behövs. Region Uppsala ska vara en trygg arbetsplats. Alla situationer där hot och våld förekommer ska dokumenteras och hanteras. Otryggheten i samhället påverkar även vården och medarbetarna, där många känner sig utsatta.

Vi står inför ett nytt omvärldsläge, inte minst mot bakgrund av Rysslands anfalls- krig mot Ukraina. Under 2026 ska Region Uppsala fortsätta att bidra till att öka sam- hälletts förmåga att förebygga och hantera påfrestningar och kriser. Regionens upp- drag att bedriva hälso- och sjukvård och ansvara för kollektivtrafik är samhällsvik- tiga och prioriterade verksamheter som måste fungera även vid höjd beredskap och krig. Det handlar även om att trygga livsme- dels- och drivmedelsförsörjning och att säkra drift och tillgång till andra viktiga samhällsfunktioner som kan utsättas för påfrestningar och kriser. Region Uppsalas kris- och krisledningsorganisation och be- manning behöver fortsätta utvecklas. Sam- verkan och samarbete mellan regionerna behöver utvecklas för att säkerställa reg- ionernas del i totalförsvaret. Mot denna bakgrund inrättas en gemensam kansli- funktion för samordning och planering av regionernas verksamhet vid höjd bered- skap och krig. Funktionen benämns Nation- ell samordning planering och ledning (NSPL). Kansliet kommer att vara placerat i Region Uppsala.

Människor som i kris söker sig till svensk psykiatri ska få hjälp, inte utnyttjas.

Region Uppsala behöver markera kraftigt mot sexuella övergrepp inom psykiatri. Under planperioden ska Region Uppsala vidta åtgärder för att säkerställa patientsä- kerheten inom den psykiatriska verksam- heten.

Effektiva rutiner för bakgrundskontrol- ler

Trots nya beslut på området finns ett behov att se över rutinerna för bakgrundskontrol- ler. Vid nyanställning ska rutinerna skärpas avseende bland annat brottsregisterkon- troll och referenstagning. Det ska även fin- nas tydliga riktlinjer för regionens psykia- triska vårdgivare vid misstankar om olämpligt beteende hos personalen. Vi ser också att bakgrundskontroller av befintliga an- ställda inte kan uteslutas utan att det är

något Region Uppsala måste hitta en lämp- lig och rimlig modell för.

Nollvision mot våld i nära relation

I snart 30 år har regionen en samverkan med Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). Regionen har arbetat målmedvetet för att bli bättre på att tidigt upptäcka våldsutsatthet samt förbättra omhänderta- gandet av våldsutsatta kvinnor som är i kontakt med vården och folktandvården. Region Uppsalas nollvision mot våld i nära relation lyfter våld mellan partner, våld mot barn samt hedersrelaterat våld och för- tryck. Under 2026 fortsätter insatserna för att stärka den generella kompetensen om våld i nära relation samt mer specifikt om våld mot barn inom hälso- och sjukvårds- förvaltningarna. Regionen ska också bidra till att utveckla det nyinrättade regionala resurscentrumet för hedersrelaterat våld och förtryck tillsammans med NCK.

För att förebygga det lidande och de sam- hällskostnader som mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck medför behöver aktörer som hälso- och sjukvården, psykiatri, soci- altjänsten och polisen samarbeta på ett strukturerat sätt i samtliga polisdistrikt. So- cialstyrelsens dödsfallsutredningar har ge- nomgående lyft att bristande samverkan är en tydlig orsak till att kvinnor mördas av en man hon hade eller hade haft en relation med. Även SKR:s egen undersökning, ISU- kvinnofrid, visar på brister i samverkan ef- tersom de flesta kvinnor söker sig till social- tjänsten på egen hand. Förhållandevis få kommer till socialtjänsten via polis, hälso- och sjukvård eller kvinnojour. Socialstyre- lens dödsfallsutredningar visar också att ingen samhällsaktör har haft hela bilden av hur den våldsutsattas situation såg ut och man genomförde insatser parallellt i stället för synkroniserat. Information delas inte heller mellan myndigheter, trots att det hade behövts. Ett vanligt exempel då in- formation inte delas är när polisen fått kän- nedom om en våldsutsatt kvinna utan barn. När det gäller kvinnor som har barn verkar det däremot fungera väl då polisen ofta

anmäler oro för barn hos socialtjänst. Den kunskapen behöver implementeras i Region Uppsalas verksamheter.

Framtidssäkra Region Uppsalas verksamheter

Forskning, utveckling och innovation är viktiga områden för att framtidssäkra Region Uppsalas verksamheter. Forskningen etablerar ny kunskap som kan leda till att nya behandlingsrekommendationer kan implementeras i verksamheten. Region Uppsala samarbetar med näringslivet för att den kompetens som medarbetarna inom hälso- och sjukvården besitter ska generera värde när framtidens läkemedel och medicinska tekniska utrustning utvecklas.

Region Uppsala Innovation (RUI) leder innovationsarbetet inom Region Uppsala med utgångspunkt från ”Innovationsstrategin för hälso- och sjukvården och tandvården i Region Uppsala. Ett område där Akademiska sjukhuset och Uppsala universitet är särskilt framstående är biologiska läkemedel som baseras på celler, vävnader och gener (ATMP). Under 2026 utvecklas en tillverkningsenhet för att säkerställa läkemedel av denna klass för kliniska studier för patienter från Uppsala län och Sjukvårdsregion Mellansverige. Även om läkemedlen kan vara kostsamma så är flera av dessa läkemedel botande och ges bara en gång till patienten. Den långsiktiga hälsoekonomiska vinsten kan bli stor, för att inte tala om den förbättrade livskvaliteten för individen.

Under 2026 fortsätter Region Uppsala att i större utsträckning använda digitaliseringsmöjligheter i verksamheterna samt inom tjänster som erbjuds invånare i syfte att skapa en tillgänglig och sammanhållen service för länets invånare. Region Uppsala ska fortsätta utvecklingen av e-tjänster och den digitala infrastrukturen samt stärka organisationens digitala kompetens och förmåga så att nya smartare arbetssätt kan införas. Arbetet behöver snabbas på och ta tydligare kliv framåt.

Genom samverkan med akademien kan vi förebygga morgondagens sjukdomar. Därför ska Region Uppsala under perioden samverka med Uppsala universitet för preventiva insatser mot obesitas (barnfetma).

Bolagisera Folktandvården

För att ge Folktandvården goda möjligheter till utveckling och konkurrens på lika villkor, och därmed bästa möjliga värde för Region Uppsalas invånare på kort och lång sikt, ska Folktandvården i Region Uppsala fortsätta förbereda för att övergå i bolagsform under 2026. I arbetet ska det även ske en översyn av regionens prioriteringsordning för tandvården i syfte att tydligare styra mot en jämlik och behovsstyrd tandvård. Bolagiseringen ska långsiktigt säkra tandvårdsutbud, kvalitet, kompetens och priser inom tandvården i regionen.

Väl fungerande kollektivtrafik

Kollektivtrafiken ska vara tillförlitlig, bekväm och effektiv. Region Uppsala är regional kollektivtrafikmyndighet med ansvar för länets regionala kollektivtrafik och ska Region Uppsala fastställa ett trafikförsörjningsprogram. I programmet redovisas behovet av regional kollektivtrafik i länet samt mål för kollektivtrafikförsörjningen. Då kollektivtrafik är ett viktigt verktyg för regional utveckling är trafikförsörjningsprogrammet nära kopplat till den regionala utvecklingsstrategin.

Länsplanen för regional transportinfrastruktur spelar en central roll i att främja hållbart resande. Utöver investeringar i det statliga vägnätet finansieras, i samverkan med länets kommuner, investeringar i bland annat kollektivtrafikanläggningar, trafiksäkerhet och cykelvägar. Därigenom förbättras förutsättningar för såväl minskad miljöpåverkan som en ökad och mer jämlik tillgänglighet. Viktiga prioriteringar kommer att behöva göras även för innevarande länsplan då kostnader för projekt har ökat. Väg 288 är oerhört viktig för utvecklingen i Norduppland/Östhammar och den utbyggnaden måste prioriteras. Regionen har en viktig roll att värna om

förutsättningar för en attraktiv och effektiv kollektivtrafik. Tillsammans med Region Stockholm och Mälardalstrafik sker en översyn över hur tågtrafiken mellan Uppsala och Stockholm ska utvecklas utifrån utbyggnaden till fyra spår. En tågdepå planeras i länet, vilket är en förutsättning för utvecklad tågtrafik. Tillsammans med Uppsala kommun arbetar regionen med att införa ett spårvägssystem med trafikstart 2029. För regionens del handlar det om att bygga en spårvagnsdepå, säkra tillgång till fordon samt upphandla trafikdrift och underhåll. Ett arbete pågår för att möta upp åtaganden om att bygga depå samt upphandling av fordon genom Transitio.

Vid sidan om den allmänna kollektivtrafiken bedriver Region Uppsala skolbusstrafik på uppdrag av fem av länets kommuner och ansvarar för administration av sjukresor. Skolbusstrafiken kan nyttjas av samtliga resenärer och är i flera fall grunden för kollektivtrafik på landsbygden. Verksamheten kring serviceresor ska fortsätta utvecklas bland annat genom att ta över Uppsala kommuns särskilda kollektivtrafik.

Utveckla Wikområdet och folkhögskolan

Region Uppsala främjar och stödjer konstarternas och kulturskaparnas verksamheter i Uppsala län. Region Uppsala står bakom de nationella kulturpolitiska mål som vilar på yttrandefrihetens grund och som kännetecknar ett demokratiskt samhälle. Genom folkhögskolornas bildningspedagogik kan fler länsinvånare delta i studier, skapa sig framtidshopp samt förbättra hälsa och välbefinnande i ett socialt sammanhang. Under 2026 ska det vidtas åtgärder för att besöks- och konferensverksamheten på Wiks slott inte belastar regionens budget och så att övriga kulturområden kan fortsätta utvecklas hållbart.

Bland annat ska driften av Wiks slotts konferens- och hotellverksamhet upphandlas på ett affärsmässigt hållbart sätt, i stället för att som idag drivas i egen regi.

Wikområdet är ett uppskattat besöksmål med unik natur och kultur. I samverkan med berörda aktörer bör fortsatt utveckling på området ske för ökad tillgänglighet och fler aktiviteter. Upphandling av driften av konferens- och hotellverksamheten ger förutsättningar till bättre utveckling av verksamheten. Gamla Uppsala- området är en världsunik plats med goda förutsättningar till ytterligare besöksnäring och bättre tillgänglighet.

Modernisera folkhögskolan

Region Uppsalas folkhögskola fyller en viktig funktion. Utvecklingen av folkhögskolan med verksamhet på fyra platser i länet ger en god tillgänglighet. Folkhögskolan behöver dock inte drivas i Region Uppsalas regi, utan skulle kunna överlåtas på förening eller annan organisation. För att modernisera folkhögskolan behöver även kursutbudet ses över i syfte att bättre anpassa det till arbetsmarknadens behov.

Ta fram en kulturkanon

Uppsala län har en unik kultur och kulturarv samtidigt som vi har en besöksnäring som behöver utvecklas. En arbetsgrupp av experter av olika slag ska utses för att ta fram en kanon med kultur och kulturarv i Uppsala län, för att lyfta och tillgängliggöra länets unika platser och upplevelser.

Förvärv av konstverk bör ske på professionella grunder men med insyn av förtroendevalda.

Uppdrag under 2026 till:

Alla nämnder och styrelser:

- Ta fram gröna resplaner för regionens större arbetsplatser. Inom ramen för arbetet ska hänsyn tas till de som har bilen som enda alternativ.
- Genomföra åtgärder i syfte att minska Region Uppsalas klimatpåverkan.

Regionstyrelsen

- Genomför Bolagiseringen av Folkvand-
vården
- Öka tryggheten genom att sätta upp
fler kameror på och i regionens fastig-
heter
- Utveckla samverkan med Polismyndig-
heten och teckna ett samverkansavtal
för att öka tryggheten kring våldsut-
satta och bidra till att fler brott klaras
upp
- Fortsätta arbetet med att implemen-
tera stabsmetodik och kris- och krisled-
ningsorganisation.
- Färdigställ väg 288 i enlighet med gäl-
lande länsplan
- Öka stabiliteten för Uppsala läns kol-
lektivtrafik genom en ny tådepå i Upp-
sala län
- Etablera grundläggande AI-funktion för
att stödja verksamheterna i tillämp-
ning, utveckling, upphandling, plane-
ring av AI-system.
- Initiera utvecklingen av en tillverk-
ningsenhet för biologiska läkemedel
som baseras på celler, vävnader och ge-
ner (ATMP).
- Arbeta för att NCK tillsammans med
Region Uppsala tar ansvar för resurs-
centrum för hedersrelaterat våld och
förtryck i länet
- Fortsätta arbetet med att bekämpa
våld i nära relation för att nå nollvis-
ionen

- Implementera kunskapen från Social-
styrelsens dödsfallsutredningar
- Samverka med Uppsala universitet för
att arbeta preventivt mot obesitas
(barnfetma)
- Ta ett helhetsgrepp om regionala ut-
vecklingsfrågor genom att tydliggöra
regionens roll och regionstyrelsens an-
svar.

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

- Revidera Region Uppsalas Trafikförsörj-
ningsprogram

Kulturnämnden

- Se över folkhögskolans kursutbud i
syfte att bättre spegla arbetsmark-
nadens behov
- Upphandla driften av Wiks slots konfe-
rens- och hotellverksamhet i en hållbar
affärsmodell
- Utveckla samverkan med berörda pri-
vata och offentliga aktörer på Wikområ-
det och Gamla Uppsala- området för
ökad tillgänglighet och besöksnäring.
- Hitta en aktör med syftet att driften av
delar eller hela Region Uppsala folk-
högskola kan tas över av andra.
- Översyn av konstsamling för att ta fram
underhållsplan och samtidigt sälja
konst för att skapa utrymme för reno-
vering av befintlig konst.
- Utse arbetsgrupp för att ta fram kul-
tur/kulturarvskanon för Uppsala län
(liknande kulturarvstrappan i Tierp).

Styrtal

- Antal genomförda videobesök.
- Digital mognad.
- Antalet nystartade kliniska läkemedelsprövningar i form av samarbete med företag.
- Antalet nystartade akademiskt initierade kliniska studier.
- Kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet.
- Andel av Region Uppsalas fordonsflotta som är fossilfri.
- Förskrivning av substanser med hög miljöpåverkan.
- Uppmätt klimatpåverkan.
- Andel genomförda satsningar i regional kulturplan.
- Andel deltagare som slutför sina påbörjade långa kurser (mer än 15 veckor) på Region Uppsalas folkhögskola.
- Bruttoregionalprodukt (BRP) per capita.

Region Uppsalas organisation

Region Uppsalas samlade verksamhet består av politiska styrelser och nämnder, förvaltningsorganisationen, tre gemensamma nämnder, stiftelser, kommunalförbund och upphandlade privata utförare samt ett helägt bolag: Gamla Uppsala Buss AB.

De förtroendevalda beslutar om Region Uppsalas övergripande mål, fördelar resurser och följer upp resultaten i förhållande till uppsatta mål. De specifika verksamhetsområden och uppgifter som styrelser och nämnder har framgår av ”Reglemente för Region Uppsala”. Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs med tilldelade medel och att medlen disponeras så effektivt som möjligt.

Inför 2026 uppdateras reglementet då det sker förändringar i den politiska organisationen där sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen avskaffas och över i hälso- och sjukvårdsnämnd. Den nya organisationen beskrivs i detta stycke.

Regionfullmäktige är Region Uppsalas högsta beslutande organ och dess uppdrag regleras i kommunallagen. Regionfullmäktige beslutar i principiella ärenden och andra ärenden av större vikt för regionen. Besluten kan exempelvis handla om mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt, avgifter och andra viktiga ekonomiska frågor samt kring styrelsernas och nämndernas organisation och verksamhetsformer. Regionfullmäktige beslutar även om de ekonomiska anslagsramarna för Region Uppsalas olika verksamheter fördelat per styrelse och nämnd.

Regionstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av Region Uppsalas angelägenheter och har uppsikt över styrelser och nämnders verksamheter. *Reglementet* fastställer att regionstyrelsen är den styrelse som före-träder regionen på övergripande nivå externt, nationellt och internationellt. Regionstyrelsen ansvarar för det sjukvårdsregionala arbetet med andra regioner samt är arkivmyndighet och anställningsmyndighet.

Regionstyrelsen ansvarar även för mellanregionala frågor för Region Uppsala, så som samverkansfrågor inom sjukvårdsregionen och samverkansnämnden, med Stockholmsområdet eller andra regioner, samt nationella och internationella nätverk. Andra ansvarsområden är långsiktiga strategiska insatser inom områden som förebyggande smittskyddsarbete, innovation, digitalisering, digital infrastruktur, fastighetsfrågor, övergripande hälso- och sjukvårdsfrågor samt forskning, innovation och utveckling, utarbeta regional utvecklingsstrategi (RUS) för länet. Styrelsen samordnar och följer upp att det regionala tillväxtarbetet genomförs i enlighet med villkorsbrev. Regionstyrelsen beslutar också om användningen av statliga medel för regionala tillväxtåtgärder samt övergripande frågor om hållbar utveckling såsom folkhälsoarbetet och näringslivsutveckling. Styrelsen ansvarar vidare för samverkan med civila samhället inklusive bidragsgivning till funktionshinder- och pensionärsorganisationer.

Styrelsen ansvarar för frågor som rör Region Uppsalas ägande och förvaltning av fastigheter samt frågor som rör utveckling inom fastighets-, teknik- och serviceområden och den verksamhet som bedrivs på Fastighets- och serviceförvaltningen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden utformar och ansvarar för sjukhusvården och den specialiserade vården. Det gäller den vård som bedrivs inom Akademiska sjukhuset, på Lasarettet i Enköping samt avtalsreglerad verksamhet inom verksamhetsområdet. De utformar och ansvarar även för den verksamhet som bedrivs inom Nära vård och hälsa, samt avtalsreglerad verksamhet inom verksamhetsområdet.

Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden utgör regional kollektivtrafikmyndighet och ansvarar för beställarstyrning av regional kollektivtrafik. Nämnden har också ansvar för att genomföra delar av den regionala utvecklingsstrategin, för att ta fram länsplanen för regional transportinfrastruktur samt för frågor som rör sjukresor. Region Uppsalas arbete med samhällsutveckling och fysisk planering är andra ansvarsområden för nämnden. Förvaltningen Trafik och samhälle styrs av denna nämnd.

Kulturnämnden leder Region Uppsalas verksamhet inom kulturområdet och ansvarar för driften och förvaltningen av Region Uppsala folkhögskola och av Wiks slott och konferens. Kulturnämnden styr även arbetet inom förvaltningen Kultur och bildning.

Enligt lagen om patientnämndsverksamhet har Region Uppsala en *patientnämnd*. Patientnämnden uppmärksammar berörda styrelser på utvecklingsområden och patientsäkerhetsrisker inom hälso- och sjukvården.

Samverkansorganisationen

Region Uppsala styrs även av de överenskommelser som finns inom ramen för Region Uppsalas samverkansstruktur.

Samråd HSVO är tänkt att ha en rådgivande roll och ska bidra till ökad helhetssyn och långsiktighet i styrningen av verksamheter oberoende av huvudman. Som stöd på tjänstepersonsnivå finns den regionala tjänstepersonsledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO). Samverkan är viktig men i nuvarande form är inte HSVO ett optimalt format. Inför 2026 avskaffas därför HSVO.

Budget 2026 och plan 2027–2028

Resultaträkning - netto	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens nettokostnad	-15 838	-16 721	-17 280	-17 948
Skatteintäkter	13 097	13 719	14 396	15 078
Inkomstutjämning och generella statsbidrag	3 408	3 607	3 702	3 803
Finansnetto exkl orealiserade vinster	-501	-238	-401	-417
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	70	176	176	176
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	235	543	594	692
Balanskravsjusteringar:				
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-70	-176	-176	-176
RESULTAT EFTER BALANSKRAVSJUSTERINGAR	165	367	418	516
Användning av resultatutjämningsreserv		2,1%	2,3%	2,7%
Resultat	165	367	418	516

Styrelser och nämnders anslagsramar	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0	-13 823	-14 705	-15 603
Sjukhusstyrelsen	-9 239	0	0	0
Vårdstyrelsen	-3 597	0	0	0
Trafik och samhällsutvecklingsnämnden	-1 393	-1 563	-1 608	-1 660
Kulturnämnden	-139	-135	-139	-144
Fastighets och servicenämnden	0	0	0	0
Varuförsörjningsnämnden	0	-8	0	0
Patientnämnden	-6	-6	-5	-6
Regionala utvecklingsnämnden	-43	0	0	0
Regionstyrelsen	-1 421	-1 186	-821	-536
Verksamhetens anslagsramar	-15 838	-16 721	-17 280	-17 948
Verksamheten exkl. Finansverksamheten och Varuförsörjningsnämnden		-16 545	-17 255	-17 903

Investeringar	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028
Investeringar i fastigheter	-800 000	-1 000 000	-1 163 000	-1 812 000
Investeringar i utrustning och immateriellt	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Investeringar i konst	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Summa investeringar i anläggningstillgångar	-1 310 000	-1 510 000	-1 673 000	-2 322 000

Beslut

Regionfullmäktiges beslut:

1. Visionen, de strategiska målen samt styrmodellen fastställs.
2. Styrtalen fastställs.
3. Inriktning fastställs inom avsnittet planeringsförutsättningar.
4. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet Attraktiv arbetsplats.
5. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet Hög tillgänglighet.

6. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet God kvalitet med ekonomi i balans.
7. Inriktning och uppdrag fastställs inom det strategiska målet Hållbar och konkurrenskraftig utveckling.
8. Styrelser och nämnders ansvar och befogenheter fastställs.
9. Uppdrag från regionfullmäktige till styrelser och nämnder fastställs.
10. Sjukhusstyrelsens samt vårdstyrelsens verksamheter övergår i en nyinrättad hälso- och sjukvårdsnämnd.
11. Regionala utvecklingsnämnden avskaffas.
12. Fastighets- och servicenämnden avskaffas.
13. Lokala samråd, HSVO, avskaffas.
14. Politisk styrgrupp för projekt Kompletterande sjukhusbyggnader avskaffas.
15. Projektet Kraftsamling i sjukvården avskaffas.
16. Ny investeringsprocess fastställs
17. Reglemente för Region Uppsala ses över i enlighet med förslag till ny organisation.
18. 13 823 miljoner kronor anslås till hälso- och sjukvårdsnämnden
19. 135 miljoner kronor anslås till kulturnämnden.
20. 6 miljoner kronor anslås till patientnämnden.
21. 1 563 miljoner kronor anslås till trafik- och samhällsutvecklingsnämnden.
22. 1 186 miljoner kronor anslås till regionstyrelsen.
23. Föreslagen ram för investeringar i byggnader och mark fastställs för planperioden 2026–2028.
24. Föreslagen plan för investeringar i utrustning och immateriella tillgångar, fastställs för planperioden 2026–2028.
25. Föreslagen plan för investeringar i konst fastställs för budgetåret 2026.
26. Internräntan fastställs till 1,25 procent för 2026.
27. Avkastningskravet på fastighetsvärdet fastställs till 1,12 procent för 2026.
28. Uppräknings för hyra och service fastställs till 3,2 procent för 2026.
29. För kollektivtrafiken fastställs priset på en 30-dagars periodbiljett till 1 100 kronor. Ordinarie pris för enkelbiljetten fastställs till 39 kr. Övriga biljetter fastställs av trafik- och samhällsutvecklingsnämnden inom ram.
30. Kontrollavgift i kollektivtrafiken fastställs till 1850kr plus giltig biljett.
31. Folk tandvårdens verksamhet övergår till bolagsform 2026
32. Folk tandvårdens prislista 2026, för allmäntandvård respektive specialisttandvård räknas upp med minst LPIK (prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner) exklusive läkemedel. Prislistan för 2026, med specificerade åtgärder, fastställs av Folk tandvården.
33. Låneramen 2026 fastställs till 2 200 miljoner kronor.
34. Låneramen 2026 för Gamla Uppsala Buss fastställs till 500 miljoner kronor.
35. Ramen 2026 för överföring till pensionsmedelportföljen fastställs till 250 miljoner kronor.
36. Förändringar av avgifter och egenavgifter hjälpmedel fastställs.
37. Skattesatsen för 2026 fastställs till 11,71 kronor per skattekrona.
38. Budget 2026 och plan 2027–2028 fastställs.